

Řešení obranné situace s využitím obranných prostředků

Jiří Hradil

Bakalářská práce
2020

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta aplikované informatiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta aplikované informatiky

Ústav bezpečnostního inženýrství

Akademický rok: 2019/2020

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Jiří Hradil**
Osobní číslo: **A17761**
Studijní program: **B3902 Inženýrská informatika**
Studijní obor: **Bezpečnostní technologie, systémy a management**
Forma studia: **Prezenční**
Téma práce: **Řešení obranné situace s využitím obranných prostředků**
Téma práce anglicky: **The Solution of Defence Situations Using Defensive Resources**

Zásady pro vypracování

1. Proveďte kompilaci a vyhodnocení základních aktuálních zákonných norem, upravujících problematiku použití osobních obranných prostředků v civilním prostředí, včetně prostředí komerční bezpečnosti.
2. Charakterizujte rozšířené varianty obranných situací v oblasti komerční bezpečnosti.
3. Vyhodnoťte veřejně prezentované příklady použití a účinku osobních obranných prostředků v civilním prostředí, včetně souvisejících problémů a mýtů.
4. Analyzujte vybrané obranné situace se zaměřením na účinné použití osobních obranných prostředků k jejich úspěšnému vyřešení z hlediska času, druhu, účinku, společenských a dalších souvislostí.
5. Navrhněte, zdůvodněte a zpracujte metodiku použití osobního obranného prostředku ve variantách s důrazem na úspěšné řešení situace profesní obrany v prostředí komerční bezpečnosti.

Rozsah bakalářské práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

1. AYOUB, Massad a Jeff WEINER. *Deadly Force: Understanding Your Right to Self Defense*. 1. Gun Digest Books, 2014, 240 s. 800PMIGVKI.
2. ČESKÁ REPUBLIKA. Předpis č. 40/2009 Sb.: Zákon trestní zákoník. In: *40/2009*. Praha: Tiskárna Ministerstva vnitra, 2009, 11/2009, s. 159.
3. ČESKÁ REPUBLIKA. Předpis č. 89/2012 Sb.: Zákon občanský zákoník. In: *89/2012*. Praha: Tiskárna Ministerstva vnitra, 2012, 33/2012, s. 484. Dostupné také z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89>.
4. KAMENÍK, Jiří a František BRABEC. *Komerční bezpečnost*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019, 344 s. ISBN 978-80-7598-303-9.
5. LAPKOVÁ, Dora a Zdeněk MALÁŇÍK. Rozdělení zbraní a osobních prostředků. *Bezpečnostní technologie, systémy a management II.: Teorie a praxe ochrany majetku a fyzické bezpečnosti*. 1. Lukáš, Luděk. Zlín: Radim Bačuvčík – VeRBuM, 2012, 142 – 155. ISBN 978-80-87500-19-4. Dostupné také z: www.verbum.name.
6. LUKÁŠ, Luděk. *Bezpečnostní technologie, systémy a management I*. Zlín: VeRBuM, 2011, 316 s. ISBN 978-80-87500-05-7.
7. MALÁŇÍK, Zdeněk. Problematika profesní obrany pracovníků PKB. In: *Bezpečnostní technologie, systémy a management 2007: Mezinárodní konference*. 1. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2007, s. 7. ISBN 978-80-7318-606-7.
8. MILLER, Rory Kane a Lawrence A. KANE. *Přiměřená sebeobrana: efektivní rozhodování v násilné situaci*. Praha: Mladá fronta, 2018, 287 s. ISBN 978-80-204-5038-8.
9. NÁCHODSKÝ, Zdeněk. *Nebojte se bránit*. Praha: Armex, 2006, 336 s. ISBN 80-867-9543-8.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Zdeněk Malánik, Ph.D.**
Ústav bezpečnostního inženýrství

Datum zadání bakalářské práce: **17. prosince 2019**

Termín odevzdání bakalářské práce: **25. května 2020**

doc. Mgr. Milan Adámek, Ph.D.
děkan

Ing. Jan Valouch, Ph.D.
ředitel ústavu

Ve Zlíně dne 7. prosince 2019

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen v příruční knihovně Fakulty aplikované informatiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně a jeden výtisk bude uložen u vedoucího práce;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen připouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně, dne 5.8.2020

Jiří Hradil, v. r.
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Bakalářská práce je zaměřena na řešení obranné situace s využitím obranných prostředků, které jsou využívány pracovníkem komerční bezpečnosti. Jsou zde vyhodnoceny aktuální zákonné normy, které souvisejí s řešenou problematikou. Dojde k rozdělení osobních obranných prostředků do jednotlivých kategorií, včetně jejich popisu. Budou vyhodnoceny veřejně prezentované příklady, při kterých byl použit osobní obranný prostředek. Informace získané z dotazníkového šetření poslouží k vypracování metodiky úspěšného použití obranných prostředků v prostředí komerční bezpečnosti.

Klíčová slova: obranný prostředek, profesní obrana, sebeobrana, nutná obrana, krajní nouze, obranná situace

ABSTRACT

The bachelor thesis is focused on solving the defensive situation using defensive means, which are used by a commercial security worker. The current legal standards related to the solved issue are evaluated here. Personal defence assets are divided into categories, including their description. Public examples of personal defences will be evaluated. The information obtained from the questionnaire survey will be used to develop a methodology for the successful use of defence assets in a commercial security environment.

Keywords: defense means, professional defense, self-defense, necessary defence, extreme emergency, defensive situation

Rád bych poděkoval svému vedoucímu bakalářské práce, panu Ing. Zdeňku Maláníkovi, Ph.D. za jeho odborné vedení, podnětné připomínky a konzultace spojené s prací.

Dále bych chtěl poděkovat všem bezpečnostním agenturám, které byly ochotny rozšířit mé dotazníky mezi své zaměstnance. Poděkování patří také mým přátelům, kteří se podíleli na tvorbě fotodokumentace.

V neposlední řadě chci poděkovat své rodině za podporu při psaní bakalářské práce, stejně tak, jako za podporu během celé doby studia.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	8
I TEORETICKÁ ČÁST	10
1 POTŘEBNÁ TERMINOLOGIE A DEFINICE POJMŮ	11
1.1 SOUČASNÁ ÚPRAVA OSOBNÍCH OBRANNÝCH PROSTŘEDKŮ	11
1.2 ZÁKONNÉ NORMY	12
1.2.1 Nutná obrana	12
1.2.2 Krajní nouze	13
1.2.3 Zbraně kategorie D	13
1.2.4 Zadržení osoby podezřelé	14
1.2.5 Svépomoc	14
1.3 ZÁKLADNÍ POJMY	15
1.3.1 Profesní obrana	15
1.3.2 Pracovník KB	15
1.3.3 Sebeobrana	16
1.3.4 Osobní obranný prostředek	16
1.3.5 Zájmy chráněné zákonem	16
1.3.6 Útok	16
1.3.7 Obrana	17
1.3.8 Ochrana	17
1.3.9 Zadržení	17
2 SOUKROMÁ BEZPEČNOSTNÍ SLUŽBA	18
2.1 SYSTEMIZACE SOUKROMÉ BEZPEČNOSTNÍ ČINNOSTI	18
2.2 PRACOVNÍ POZICE V KB	18
2.2.1 Strážný	19
2.2.2 Ostraha sportovních a kulturních akcí	20
2.2.3 Osobní strážce	21
2.2.4 Osádka přepravního vozidla pro finanční hotovosti a cennosti	22
2.3 KRIMINOGENNÍ FAKTORY	23
3 OSOBNÍ OBRANNÉ A OCHRANNÉ PROSTŘEDKY	25
3.1 ROZDĚLENÍ VÝZBROJE A VÝSTROJE	25
3.2 OSOBNÍ OBRANNÉ PROSTŘEDKY	26
3.2.1 Úderné obranné prostředky	27
3.2.1.1 Obušek	27
3.2.1.2 Teleskopický obušek	28
3.2.1.3 Tonfa	28
3.2.1.4 Kubotan	29
3.2.2 Elektrické obranné prostředky	29
3.2.2.1 Elektrický paralyzér	29
3.2.2.2 TASER	30
3.2.3 Chemické obranné prostředky	31
3.2.3.1 Obranný sprej	31
3.2.4 Poutací prostředky	32
3.2.5 Palné obranné prostředky	33
3.2.6 Pracovní pes	34
3.2.7 Ostatní obranné prostředky	34

3.3	OCHRANNÉ PROSTŘEDKY.....	35
3.4	PŘÍKLADY POUŽITÍ OSOBNÍCH OP V CIVILNÍM PROSTŘEDÍ.....	36
3.4.1	Příklad č. 1	36
3.4.2	Příklad č. 2	37
3.4.3	Příklad č. 3	37
II PRAKTICKÁ ČÁST		39
4	DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ	40
4.1	VEŘEJNĚ PREZENTOVANÉ PŘÍKLADY POUŽITÍ OP PROSTŘEDKŮ V KB.....	40
4.1.1	Příklad č. 1	40
4.1.2	Příklad č. 2	41
4.2	DOTAZNÍK	42
4.2.1	Otázka č. 1.....	42
4.2.2	Otázka č. 2.....	43
4.2.3	Otázka č. 3.....	43
4.2.4	Otázka č. 4.....	44
4.2.5	Otázka č. 5.....	45
4.2.6	Otázka č. 6.....	46
4.2.7	Otázka č. 7.....	47
4.2.8	Otázka č. 8.....	47
4.2.9	Otázka č. 9.....	48
4.2.10	Otázka č. 10.....	49
4.2.11	Otázka č. 11.....	50
4.3	VYHODNOCENÍ DOTAZNÍKU	50
5	METODIKA POUŽITÍ OSOBNÍCH OBRANNÝCH PROSTŘEDKŮ	52
5.1	HLAVNÍ ZRANITELNÁ MÍSTA NA LIDSKÉM TĚLE.....	52
5.2	VARIANTA 1 – TELESKOPICKÝ OBUŠEK.....	53
5.2.1	Podezřelý spolupracuje a neútočí	53
5.2.2	Podezřelý nespolupracuje a neútočí	54
5.2.3	Podezřelý nespolupracuje a útočí	56
5.3	VARIANTA 2 – KUBOTAN	58
5.4	VARIANTA 3 – OBRANNÝ SPREJ	59
ZÁVĚR		62
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY		64
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....		68
SEZNAM OBRÁZKŮ		69
SEZNAM PŘÍLOH		71

ÚVOD

Každý z nás se již mohl dostat do situace, kdy byl svědkem použití osobního obranného prostředku pracovníkem bezpečnostní agentury. Ve většině případů jde o správné použití, ale najdou se i špatné, které negativním způsobem ovlivňují veřejné mínění o komerční bezpečnosti. Nejčastěji se jedná o strážného v obchodním domě, ostrahu sportovních nebo kulturních akcí. Případy prezentované v médiích jsou častokrát sestříhané, a to nejdůležitější zcela chybí nebo není záměrně uvedeno.

Tato práce se snaží vysvětlit, že právo bránit se s obranným prostředkem máme všichni. Jen je nutné tyto prostředky umět používat efektivně. K tomu slouží specializované kurzy, kterými může každý zdokonalovat své znalosti a dovednosti. Nelze se pouze spoléhat na pomoc od policejních orgánů nebo bezpečnostní agentury. Při nácviu obranných situací se lidé připravují podle určitých postupů. Realita je však jiná, jelikož nikdy nevíme, jak se v dané situaci zachováme.

Bakalářská práce je zaměřena na řešení obranné situace s využitím obranných prostředků v prostředí komerční bezpečnosti. Obsahuje popis pracovních pozic podle portfolia bezpečnostních agentur, včetně ohrožení, do kterých se mohou pracovníci dostat. Dále charakterizuje aktuálně používané osobní obranné prostředky v profesní obraně. Jelikož pracovník komerční bezpečnosti chrání především zájmy někoho jiného, musí znát, jak se zachovat v různých situacích. Cílem práce je vytvořit návrh úspěšného řešení obranné situace s využitím osobního obranného prostředku v profesní obraně.

Téma jsem si zvolil z důvodu, že je aktuální. Probíraná tematika je mi blízka, jelikož se zajímám o používání obranných prostředků v sebeobraně. Myslím si, že by se o dané problematice mělo více mluvit. Problém shledávám hlavně v tom, že není dostatek kvalitní odborné literatury na dané téma. Věřím, že má práce pomůže k dalšímu rozšíření znalostí v této oblasti obrany, zejména v komerční bezpečnosti, ale i u široké veřejnosti.

Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. První téma je zaměřeno na vyhodnocení aktuálních zákonných norem. Včetně těch, které upravují používání osobních obranných prostředků. Každý pracovník komerční bezpečnosti by měl být primárně seznámen s trestním zákoníkem, konkrétně s nutnou obranou a krajní nouzí. Také by měl být seznámen s trestním řádem. V práci je vysvětlen základní rozdíl mezi profesní obranou a sebeobranou. Následuje popis základní terminologie, aby i člověk neznalý problematiky pochopil o čem dané téma pojednává.

Ve druhé kapitole jsou popsány obranné situace a s nimi spojené pracovní pozice v komerční bezpečnosti. V současnosti neexistuje žádný zákon, který by upravoval podnikání v soukromých bezpečnostních služeb. Bezpečnostní průmysl není tedy nijak regulován, a proto je zde velká konkurence. Tato práce dále obsahuje popis jednotlivých pracovních pozic a jejich náplň práce. Každý uchazeč musí splnit jak obecné požadavky, tak i speciální požadavky pro danou pozici. Je nutné znát, do jakého ohrožení se mohou jednotliví pracovníci během výkonu své služby dostat. Poslední část druhé kapitoly tvoří kriminogenní faktory, které mohou mít vliv na chování útočníka.

Závěrem teoretické části je vyhodnocení veřejně prezentovaných případů použití osobních obranných prostředků. Tyto příklady jsou uvedeny z médií. Následuje systematizace obranných a ochranných prostředků. Pro lepší představu jsou všechny osobní obranné prostředky rozděleny do kategorií. V každé kategorii je uveden seznam jednotlivých obranných prostředků včetně jejich popisu. Následně jsou vyhodnoceny příklady z médií, u kterých bylo prokázáno správné použití obranných prostředků a zmíněny jsou související problémy a mýty spojené s řešenou problematikou. Všechny zpracované případy jsou vybírány z civilního prostředí.

Praktická část je zaměřena na dotazníkové šetření cílené na odborníky, vyhodnocení obranných situací v prostředí komerční bezpečnosti a následné zpracování metodiky. Čtvrtá kapitola začíná popisem obranných situací, při kterých pracovník bezpečnostní agentury použil obranný prostředek k zastavení útočníka. Je poměrně náročné vyhledat případy, u kterých byla obrana s daným prostředkem úspěšná. Jak už bylo zmíněno, většinou se uvádějí pouze případy špatného použití nebo ty, kdy nebyl použit žádný prostředek. Následuje vyhodnocení informací z dotazníkového šetření. Dotazník má za cíl zjistit několik zásadních otázek. Mezi ty patří, zda jsou pracovníci školeni s obrannými prostředky, jaké prostředky používají a pokud si myslí, že jejich školení je dostatečné. Tyto informace jsou důležité pro poslední kapitolu.

Druhá kapitola praktické části má za cíl navrhnout metodiku použití osobního obranného prostředku s úspěšným řešením dané situace. Důležité je nejen mít u sebe zmiňované prostředky, ale také umět s nimi manipulovat. Je také nutné se stále zdokonalovat v profesní obraně. Z výsledků dotazníkového šetření jsou zvoleny situace, do kterých se nejčastěji dostávají pracovníci komerční bezpečnosti. Vytvořená metodika je doplněna o názornou fotodokumentaci.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 POTŘEBNÁ TERMINOLOGIE A DEFINICE POJMŮ

Nejprve dojde k vyhodnocení potřebných zákonných norem, které upravují použití osobních obranných prostředků (dále jen OP). Následně budou zmíněny aktuální zákonné normy, které souvisí s probíranou problematikou, jak v civilním prostředí, tak i v prostředí komerční bezpečnosti (dále jen KB). Dále je důležité vysvětlit základní pojmy, mezi které patří hlavně sebeobrana a profesní obrana. Budou vysvětleny rozdíly mezi zmíněnými pojmy. Profesní obrana je pro širokou veřejnost stále docela neznámým pojmem.

1.1 Současná úprava osobních obranných prostředků

V současné době není žádná aktuální zákonná norma, která by definovala osobní OP. Je zde pouze definována zbraň v několika odlišných právních předpisech. Tyto předpisy si mohou být podobné, ale mohou mít také různé odlišnosti.

První definice zbraně je upravena v zákoně č. 40/2009 Sb., zákon trestní zákoník (dále jen TZ). Konkrétně se jedná o ustanovení § 118 Spáchání trestného činu se zbraní. Přesné znění definice je: „*Trestný čin je spáchán se zbraní, jestliže pachatel nebo s jeho vědomím některý ze spolupachatelů užije zbraně k útoku, k překonání nebo zamezení odporu anebo jestliže ji k tomu účelu má u sebe; zbraní se tu rozumí, pokud z jednotlivého ustanovení trestního zákona nevyplývá něco jiného, cokoli, čím je možno učinit útok proti tělu důraznějším.*“ Pod pojmem cokoliv, mohou být označovány i osobní OP. Ale také věci denní potřeby, které mohou být použity na obranu, mezi které mohou patřit klíče, deštník, noviny a jiné. [26]

Další definice zbraně platí pro profesní obranu, konkrétně pro obranu státu. První z nich je uvedena v zákoně č. 553/1991 Sb., zákon České národní rady o obecní policii. Jedná se o ustanovení § 14 odst. 3: „*Zbraní podle odstavců 1 a 2 se rozumí cokoliv, čím je možno učinit útok proti tělu důraznějším.*“ Tato definice je podobná předchozí uvedené v TZ. Útok můžeme provést čímkoliv, tedy i osobním OP. Druhou definicí zbraně je definována zákonem č. 273/2008 Sb., zákon o Policii České republiky, ustanovení § 111 e) zní takto: „*zbraní, rozumí se tím cokoli, čím je možno učinit útok proti tělu důraznějším, nestanoví-li tento zákon jinak.*“ [26]

Jednou z okolností vylučující protiprávnost v TZ je ustanovení § 32 Oprávněné použití zbraně. Které zní takto: „*Trestný čin nespáchá, kdo použije zbraně v mezích stanovených jiným právním předpisem.*“ Důvody použití a nošení zbraně jsou ustanoveny v jiných zákonných normách. Mezi další okolnosti vylučující protiprávnost činu patří nutná obrana

(dále jen NO), krajní nouze (dále jen KN), svolení poškozeného a přípustné riziko. Tyto okolnosti budou vysvětleny v další kapitole. [26]

1.2 Zákonné normy

Každý uchazeč o práci v KB by měl znát zákon č. 40/2009 Sb., Trestního zákoníku. Tento zákon je důležité znát z důvodu vysvětlení krajní nouze a nutné obrany. Ovšem i pro běžného člověka je důležité je znát, aby každý věděl, kdy a za jakých podmínek se může bránit. U každého pracovníka je předpokladem, že bude seznámen i s dalšími zákony, které při výkonu své profese musí znát. Mezi další zákonné normy můžeme zařadit zadržení osoby podezřelé, svépomoc a v neposlední řadě také zákon o střelných zbraních a střelivu.

1.2.1 Nutná obrana

Problematika NO je řešená § 29 zákona č. 40/2009 Sb.: TZ České republiky.

„Čin jinak trestný, kterým někdo odvrací přímo hrozící nebo trvající útok na zájem chráněný trestním zákonem, není trestným činem.

Nejde o nutnou obranu, byla-li obrana zcela zjevně nepřiměřená způsobu útoku.“ [1]

Je několik podmínek, které musíme dodržet, aby bylo možné se obrátit na NO, mezi tyto podmínky patří:

- obránce musí odvracet přímo hrozící nebo trvající útok,
- obránce chrání své nebo i zájmy někoho jiného,
- zdrojem útoku je člověk nebo poštvané zvíře,
- obrana musí být vždy účinnější i s využitím OP,
- způsobená škoda může být větší než ta, která nám hrozila. [3]

Mezi zájmy chráněné trestním zákonem patří život, zdraví, majetek, svoboda a čest. Jílek uvádí, že hlavní skutečností putativní nutné obrany je, že obránce odvracel neexistující útok, takže útok byl vlastně domnělý. Obrana nikdy nesmí být zcela zjevně nepřiměřená útoku. Jako příklad může být, když útočník použije pepřový sprej a obránce použije střelnou zbraň. Může se také stát, že obránce vybočí z NO. A to, když dojde k časové neshodě, obrana pokračovala i přes to, že útok již skončil. [2]

Noční strážný při obchůzce areálu zahlédl zloděje, jak se snaží krást. Strážný se snaží pachatele zastrašit křikem, ten na něj však jinak nereaguje. Pachatel si bere železnou tyč s úmyslem zaútočit na strážného, ten na nic nečeká a ihned se rozhodne využít služební palné

zbraně a útočnicka postřelí. Jelikož se jednalo o útok, kterým přímo hrozilo ohrožení života strážného, tak se jedná o správné využití NO.

1.2.2 Krajiní nouze

Problematika KN je řešená § 28 zákona č. 40/2009 Sb.: TZ České republiky.

„Čin jinak trestný, kterým někdo odvrací nebezpečí přímo hrozící zájmu chráněnému trestním zákonem, není trestným činem.

Nejde o krajiní nouzi, jestliže bylo možno toto nebezpečí za daných okolností odvrátit jinak anebo způsobený následek je zřejmě stejně závažný nebo ještě závažnější než ten, který hrozil, anebo byl ten, komu nebezpečí hrozilo, povinen je snášet.“ [1]

Existuje několik podmínek, které musí být splněny, pokud se chceme odvolávat na KN. První podmínkou je, že musíme odvracet přímo hrozící nebezpečí. Mezi přírodní zdroje patří voda, oheň nebo vichřice. Nebezpečím může být i štěkající pes, nejedná se však o KN, pokud je pes přivázaný ke stromu nebo boudě. Druhou podmínkou je subsidiarita, což znamená, že pokud lze nebezpečí odvrátit jinak, například útekem do nebezpečí, tak se o KN nejedná. Poslední podmínkou je proporcionalita, která znamená, že způsobený následek musí být vždy menší. Máme celkem pět chráněných zájmů, mezi které patří život, zdraví, svoboda, majetek, čest. V určitých situacích může dojít k vybočení z KN, jedním důvodem může být, že způsobený následek je stejně závažný nebo ještě závažnější. Jednání proběhlo v době, kdy žádné jednání bezprostředně nehrozilo. [3]

Modelovou situací může být usmrcení útočícího psa. U malého psa je možné odvrátit možné nebezpečí kopancem k jeho zastrašení. Pokud se jedná o velké plemeno je nutné použít OP, může se jednat o obranný sprej nebo palnou zbraň. Pokud útočí pes na člověka „*není třeba si dělat obavy o život či zdraví psa*“. Protože život a zdraví člověka je vždy prioritní. [3]

1.2.3 Zbraně kategorie D

Problematika je řešená § 7 Zákona o střelných zbraních a střelivu č. 119/2002 Sb. Mezi zbraně kategorie D patří: „*plynové zbraně na vzduchovou kartuš a plynové zbraně, u nichž kinetická energie střely na ústí hlavně dosahuje nejvíce 16 J.*“ Držitelem může být fyzická, ale i právnická osoba. Jedná se o střelné zbraně, které pracují na principu okamžitého uvolnění stlačeného vzduchu, ale může být použit i jiný plyn. [4]

1.2.4 Zadržení osoby podezřelé

Problematika zadržení osoby podezřelé je řešená § 76 odst. 2 zákona č. 141/1961 Sb.: Trestního řádu České republiky.

„Osobní svobodu osoby, která byla přistižena při trestném činu nebo bezprostředně poté, smí omezit kdokoli, pokud je to nutné ke zjištění její totožnosti, k zamezení útěku nebo k zajištění důkazů. Je však povinen tuto osobu předat ihned policejnímu orgánu; příslušníka ozbrojených sil může též předat nejbližšímu útvaru ozbrojených sil nebo správci posádky. Nelze-li takovou osobu ihned předat, je třeba některému z uvedených orgánů omezení osobní svobody bez odkladu oznámit.“ [5]

Při zadržení dojde k omezení osobní svobody člověka po určitou dobu. Příslušníkům policie se tento zákon netýká. Je nutné, aby pachatel byl zadržen přímo při páchání trestného činu nebo bezprostředně po něm. Poté se zjistí jeho totožnost, zamezí se útěku a také je nutné zajistit důkazy do příjezdu policie. Pokud je to nutné, tak se k zadržení použijí i vhodné OP. Pracovník KB, ale i běžný občan musí ihned po zadržení telefonicky či jiným způsobem oznámit tuto skutečnost policejnímu orgánu a vyčkat do jejího příjezdu. Následně předáme zadrženého Policii České republiky (dále jen PČR). [3]

Strážný v obchodním centru zjistil při obchůzce přítomnost člověka, který se snaží ukrást mobilní telefon. Zloděj se rozhodl s mobilním telefonem utéct. Následně ho začal strážný pronásledovat a s použitím teleskopického obušku zpacifikoval a následně zadržel. Poté tuto skutečnost ohlásil PČR a po příjezdu policejní hlídky předal zadrženého.

1.2.5 Svépomoc

Ustanovení § 14 zákona č. 89/2012 Sb.: Občanského zákoníku České republiky.

„Každý si může přiměřeným způsobem pomoci k svému právu sám, je-li jeho právo ohroženo a je-li zřejmé, že by zásah veřejné moci přišel pozdě.“

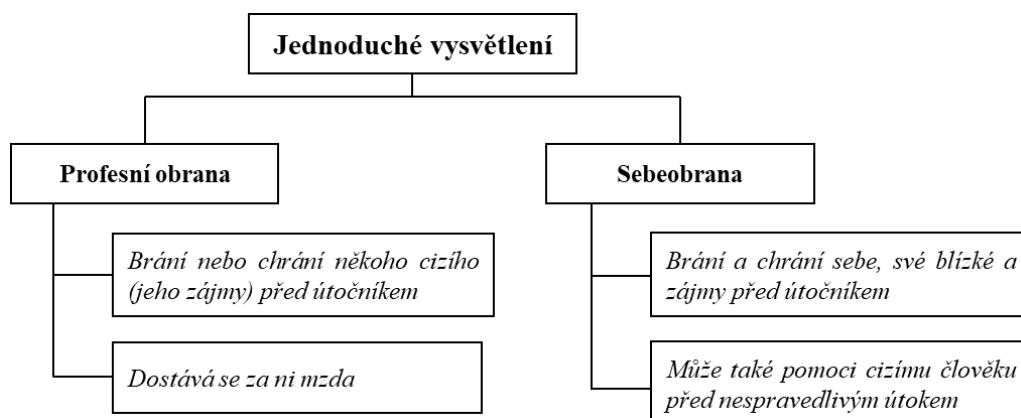
Hrozí-li neoprávněný zásah do práva bezprostředně, může jej každý, kdo je takto ohrožen, odvrátit úsilím a prostředky, které se osobě v jeho postavení musí jevit vzhledem k okolnostem jako přiměřené. Směřuje-li však svépomoc jen k zajištění práva, které by bylo jinak zmařeno, musí se ten, kdo k ní přikročil, obrátit bez zbytečného odkladu na příslušný orgán veřejné moci.“ [6]

Svépomoc úzce souvisí se zadržením osob hlavně v právním prostředí. Jak už zní ze zákona, tak si může pomoci přiměřeným způsobem každý sám. Ovšem nesmíme zapomínat na přiměřenost stejně jak u NO nebo KN. Protože zákony v přiměřenosti nejsou přesně definovány

je možné se na tento právní předpis odvolávat téměř ve všech případech, nesmíme ji však používat účelově. Může se jednat o malé přestupky, neoprávněné vniknutí do osobního automobilu. Další příkladem mohou být krádeže v obchodním domě, kdy je plocha natolik velká, že zásah od bezpečnostní agentury by přišel pozdě. [7]

1.3 Základní pojmy

V této části budou popsány a vysvětleny pojmy, které je důležité znát. Je nutné vědět jaký je rozdíl mezi profesní obranou a sebeobranou. S těmito pojmy nadále souvisí útok, obrana, zadržení a ochrana. Bude zde vysvětlen pojem zájmy chráněné zákonem, na které se odvoláváme při využití KN nebo NO.

Obr. 1. Rozdíl mezi profesní obranou a sebeobranou [8]

Na uvedeném obrázku lze vidět základní rozdělení. Profesní obranu vždy vykonává zaměstnanec pro svého zaměstnavatele, za svoji práci dostává mzdu. Sebeobranou chrání každý své zájmy, ale může také pomoci cizímu člověku.

1.3.1 Profesní obrana

Tento termín se využívá v KB. Pracovníci bezpečnostní služby primárně brání nebo chrání zájmy někoho jiného, jelikož jejich hlavní motivací jsou peníze. Profesní obrana je jedna z forem podnikání, a proto se firma vždy snaží dosáhnout maximálního zisku. Dá se rozdělit na KB a obranu státu. [9]

1.3.2 Pracovník KB

Mezi nejčastější pracovní pozice v KB můžeme zařadit vrátného, strážného v obchodě, ostrahu na sportovních nebo kulturních akcích a pracovníky převozu finančních hotovostí a

cenností. Pracovníkem KB rozumíme člověka, který je placen za provádění jedné z níže uvedených činností:

- obchůzka objektu se zjištěním, zda nedošlo k vniknutí neoprávněného člověka, dále se může jednat o vandalismus nebo útok na chráněné aktivum,
- zjištění, zda nedochází nebo nedošlo ke krádeži, zneužití nebo neoprávněného výnosu zboží, dokumentů nebo peněz z objektu,
- dodržování základních pravidel nebo směrnic, které vedou ke snížení zločinnosti,
- zadržení pachatele nebo jeho nahlášení pověřenému orgánu. [10]

1.3.3 Sebeobrana

Sebeobranou rozumíme chránit své zájmy, svých známých (rodiny) nebo někoho cizího. Rozumíme tím že: „*hlavní motivací je vlastní bezpečí nebo bezpečí někoho druhého.*“ [10]

1.3.4 Osobní obranný prostředek

Osobní OP slouží primárně k obraně při útoku člověka na člověka, ale také při útoku zvířete. Tyto prostředky nejsou zkonstruovány k zabití člověka. Je možnost s nimi způsobit vážná zranění v ojedinělých případech i smrt. Ovšem to je způsobeno špatným použitím těchto prostředků. [10]

1.3.5 Zájmy chráněné zákonem

Je celkem pět zájmů, které můžeme primárně podle zákona chránit. Mezi chráněné zájmy patří:

- život – nikdo nemá právo být zbaven svého života jinak, než stanoví zákony,
- zdraví – každé nebezpečné jednání, které může vést k ohrožení života je trestné,
- svoboda – není možné zakázat jinému člověku pohyb, pobyt, svobodu projevu,
- majetek – každý má právo vlastnit, dědit nebo darovat majetek s výjimkou tvořených zákonem,
- čest – zachování dobrého jména firmy, svého jména a lidské důstojnosti. [10] [11]

1.3.6 Útok

Jedná se o ohrožení zájmu chráněné zákonem nebo napadení jiným člověkem, popřípadě zvířetem. Útok vyvolá fyzická osoba (dále jen FO), která má v úmyslu protiprávní jednání, které může být nebezpečné pro společnost. Většinou má formu konání útočnicka s tím, že chce

zaútočit. Příkladem může být pes, který ohrožuje někoho jiného a majitel psa neudělá nic, aby si ho zajistil. Hlavní podmínkou je, aby útok skutečně existoval a nebyl pouze vymyšlený od obránce.

1.3.7 Obrana

Obranou rozumíme: „*aktivní vystupování a jednání proti protiprávnímu útoku jiného člověka nebo lidí na zájem chráněný zákonem.*“ [10]

1.3.8 Ochrana

Ochranou rozumíme: „*pasivní fungování proti protiprávnímu útoku jiného člověka nebo lidí na zájem chráněný zákonem.*“ [10]

1.3.9 Zadržení

Kdokoliv má právo zadržet osobu, která je podezřelá z páčání trestného činu. Pokud je člověk zadržen jedná se o dočasné omezení svobody pohybu, například do příjezdu policie České republiky.

První kapitola vymezuje nejdůležitější pojmy, které souvisejí s vykonáváním profese v KB. Myslím si, že tyto pojmy je nutné znát i v civilním prostředí. Jelikož se každý může stát ochráncem svých nebo cizích chráněných zájmů. Byla vysvětlena část právního prostředí, kde primárním zákonem je NO a částečně také KN. Tyto zákony je důležité znát, jelikož úzce souvisí s probíranou problematikou. Aktuální právní prostředí v České republice jsou poměrně dostatečné, ovšem je nutné doplnit definici ohledně osobních OP. Způsoby řešení obranných situací budou řešeny v dalších kapitolách.

2 SOUKROMÁ BEZPEČNOSTNÍ SLUŽBA

Jedná se o velmi rozvíjející se průmyslovou oblast v současné době při ochraně majetku, zdraví a života osob. Primárně vždy jde o snížení kriminality a aby klientovi nevznikaly žádné škody nejen na majetku. Bezpečnostním průmyslem nazýváme: „*podnikatelskou činnost s vybranými bezpečnostními metodami a prostředky za účelem tvorby zisku, tak jak podnikání popisuje ustanovení obchodního zákoníku.*“ Jedná se většinou o specializované organizace a osoby samostatně výdělečně činné, jedná se převážně o osobního strážce. [12]

Můžeme tedy říct, že se jedná o službu, kterou může vykonávat pouze specializovaná organizace, která se zaměřuje na ochranu osoba a majetku, popřípadě jiných bezpečnostních prací s tvorbou dosáhnout, co nejvyššího zisku. Musíme ale brát v potaz, že se jedná o podnikání, ve kterém je těžké se udržet, jelikož zákazníci si častokrát vyberou raději konkurenci, která má nižší cenu, než aby si zaplatili za kvalitu. Proto může docházet k nabízení nekvalitních služeb. „*Role soukromých bezpečnostních služeb (dále jen SBS) v bezpečnostní komunitě (armáda, policie, SBS) není roli hlavní, ale jde o roli doplňující.*“ V další části budou rozebrány funkce, na které se primárně zaměřuje SBS. Podle volně dostupných zdrojů můžeme vidět, že od roku 2012 do roku 2016 má počet zaměstnanců v SBS klesající tendenci. Pro srovnání v roce 2012 pracovalo v SBS necelých 53 tisíc pracovníků, tak v roce 2016 to bylo pouze 45 tisíc pracovníků. [12]

2.1 Systemizace soukromé bezpečnostní činnosti

Je několik dělení soukromé bezpečnostní činnosti, nicméně jedno ze základních je z pohledu uplatnění v živnostenském zákoně, dělení podle činností:

- činnost poskytující ochranu majetku a osob (hlídací služby),
- činnost poskytující detektivní služby,
- činnost technické služby ochrany osob a majetku.

Podnikatelský subjekt může podnikat pouze v jednom z těchto odvětví nebo se může jednat o celkovou nabídku bezpečnostních služeb. Podnikání můžeme podle živnostenského zákoníku rozdělit na dvě základní a to: podnikání FO a podnikání právnické osoby. [13]

2.2 Pracovní pozice v KB

Tato část se bude zabývat rozdělením profesí v portfoliu bezpečnostních agentur. Konkrétně se jedná o strážného v obchodě, fyzickou ostrahu na společenských akcích, osobního strážce

a osádkou vozidla pro přepravu finančních hotovostí a cenností. Zmíněné profese patří mezi nejčastější pracovní pozice v KB. U každé pozice je popsána jejich funkce, hlavní podstata, jaké jsou požadavky na potenciálního žadatele. Závěrem budou zmíněny ohrožení, do kterých se při výkonu své profese mohou dostat.

2.2.1 Strážný

Jedná se o fyzickou ostrahu osob nebo majetku. Jeho primárním úkolem je chránit majetek a život osob v daném objektu, převážně tedy v obchodních centrech. Dělá kontrolní a pochůzkovou činnost a zabráňuje neoprávněnému vstupu, odchodu nebo nepovoleného vynášení majetku z objektu. Jeho činnost ovšem nespadá pouze do vnitřní části, ale i vnější, kde zajišťuje kontrolu proti krádežím, poškození nebo vandalismu. Může provádět namátkovou kontrolu osob, pokud má podezření na krádež, také může pachatele zadržet a zavolat PČR. V případě, že by došlo k požáru nebo jiné živelné pohromy provádí opatření, aby minimalizoval možné škody do příjezdu Integrovaného záchranného systému.

Každá pracovní agentura má rozdílné požadavky na uchazeče, některé preferují starší osoby, osoby se zdravotním postižením, jiné zvolí mladé pracovníky. Uchazeč by měl mít alespoň středoškolské vzdělání. Dále by měl být fyzicky i psychicky zdatný. Je nutné, aby uchazeč měl dále tyto předpoklady: dobrý postřeh, reakci, spolehlivost, ukázněnost, schopnost improvizovat a umět komunikovat. [9]

Obr. 2. Strážný v obchodním domě [14]

Strážný je během výkonu své služby vystaven velkému množství hrozeb. Pokud je služba vykonávána v menším objektu, kde je vystaven menšímu množství hrozeb není nutné, aby měl u sebe palnou zbraň. V objektu, kde jsou důležitá a hodnotná aktiva je důležité, aby měl strážný palnou zbraň. Nejčastějším ohrožením je pachatel s duševními problémy nebo člověk pod vlivem alkoholu nebo jiných omamných látek. Může se také jednat o nespokojené

současné zaměstnance. Ale i o bývalé zaměstnance, kteří přišli o práci. Velkým problémem mohou být i fanatické davy, například při velmi výhodné akci v obchodě, ale může se jednat i o dav fanoušků známé osobnosti. Jedním z dalších velkých problémů jsou útočníci, kteří útočí s vidinou zisku, jedná se o lidi s kriminální minulostí. Můžeme tedy říct, že strážný se nejčastěji setká s hrozbou násilí, zloději, kteří se snaží krást. Nebo újmou na zdraví jeho nebo jiné lidi nacházející se ve střeženém objektu. Strážný může také podcenit hrozbu tím, že nezasáhne dostatečně včas, nebude se bránit při útoku, protože neprošel dostatečným školením. [20]

2.2.2 Ostraha sportovních a kulturních akcí

Zajišťují pořádek jak na sportovních akcích, tak i kulturní. Mezi které patří například koncerty, festivaly a další. Bývají také označovány jako pořádková jednotka. Jejich hlavním úkolem je chránit člověka, kterého napadl jiný člověk. Mohou také chránit majetek zaměstnavatele nebo organizace, která si je objednala. Jejich další úkolem je vyvést osoby, které by mohly být pod vlivem alkoholu nebo návykových látek a mohou ohrožovat své okolí nebo porušovat návštěvní řád pořadatele. V případě, že musí někoho zadržet, omezí daného na osobní svobodě a následně jej předají PČR.

Každý uchazeč musí mít dobré fyzické předpoklady pro výkon této profese. Měl by absolvovat základy sebeobrany s použitím OP. Dobrá fyzická kondice je z toho důvodu, jelikož musí mít na sobě ochranné prostředky (protiúderové rukavice a helma, protiúderové komplety, popřípadě samostatné chrániče nohou nebo rukou). Měl by mít dobré psychické předpoklady, aby dokázal zvládat stresové situace, rychlé rozhodování na vzniklé situace. Dále musí mít dobré komunikační schopnosti v případě, že by muselo dojít k prohlídce zavazadel nebo osobní prohlídky a daná osoba by s tím nesouhlasila. Základní orientaci v právním prostředí, aby znal zákony týkající se profesní obrany.

Obr. 3. Ostraha na sportovní akci [15]

Ať už se jedná o ostrahu na sportovní, kulturní nebo společenské akci, působí zde velké množství hrozeb na ostrahu. Při sportovní akci jsou hlavním problémem osoby pod vlivem alkoholu, které záměrně vyhledávají potyčky a rvačky. Dalším problémem jsou lidé, kteří se pokouší dostat do chráněného objektu bez platné vstupenky. Fyzická ochrana také zajišťuje u vstupu do objektu osobní prohlídku lidí. Dělá se z důvodu toho, aby se předcházelo vnášení zákazných předmětů. Může se jednat například o zakázanou pyrotechniku, zbraně, nože, lahve atd. I v případě jiného druhu akce je největší hrozbou násilí, napadení nebo zloděj. Zajišťují také vyvedení osob z objektu, zadržení a předání PČR.

2.2.3 Osobní strážce

Hlavním úkolem osobního strážce je chránit život a zdraví klienta, primárně jedné osoby, ale může chránit i více osob. Může se jednat o veřejně známou osobnost, politiky a jejich rodinné příslušníky, sportovce, podnikatele. Nebo ohrožené osoby, jako jsou svědkové trestného činu. Bývá také označován jako bodyguard. Ochrana může probíhat buď úplně skrytě nebo poloskrytým způsobem. Pokud se člověk rozhodne vyhledat služby osobního strážce má důvodné podezření, že může být v ohrožení života. Než vůbec začne osobní strážce chránit klienta musí si o něm zjistit všechny informace, jaké má styky s veřejností, kdo by mohl být potenciální útočník, pokud už se někdy stal terčem napadení, zájmy, každodenní činnosti a zvyky. Další informace o klientově zdravotním stavu, rodině, přátelích nebo místě trvalého pobytu. Z těchto informací si může osobní strážce vyhodnotit potenciální ohrožení, které na jeho klienta můžou hrozit. [16]

Profese je velmi náročná, proto ji nemůže vykonávat každý. Potenciální uchazeč musí mít skvělou fyzickou a psychickou kondici, odolnosti proti stresu. Musí se umět rychle

rozhodovat a neustále vyhodnocovat možné hrozby, také by měl mít analytické myšlení. V případě nutnosti je oprávněn použít zbraň při napadení klienta nebo i jeho samotného. Z tohoto důvodu je potřeba, aby prošel kvalitním výcvikem v sebeobraně, ale i střeleckou přípravou, základy první pomoci. Důležité je mít hlavně zkušenosti z praxe například z ozbrojených složek. [19] [20]

Obr. 4. Osobní strážce [17]

Mezi možné ohrožení patří zvláště pachatelé s duševními problémy, bývalý nebo současní zaměstnanci, kteří nejsou spokojeni ve firmě. Další pachatelé mohou být fanatické davy fanoušků převážně tedy u známých osobností. V neposlední řadě zde patří útočníci, kteří útočí pro zisk. Mohou k tomu využít rukojmí, ale také lidé s kriminální minulostí. [11]

2.2.4 Osádka přepravního vozidla pro finanční hotovosti a cennosti

Hlavním úkolem je přeprava finančních hotovostí a cenností. Přepravou rozumíme souhrn preventivních, taktických a operativních činností. Zásilky mohou být i jiné charakteru, než výše zmíněné může se jednat o obchodní, vědecké nebo jiné zakázky, které jsou pro objednavatele důležité a významné. Mezi nejčastější přepravované zásilky patří hotovost, cenné papíry, ceniny, sběratelské předměty, důležité a významné písemnosti. Může se také jednat o doprovod osob nebo prevoz zvířat. Osádka se skládá většinou ze dvou až šesti členů přepravního týmu. Jedná se o velitele přepravy, ochránce, řidiče a kurýra. Rozsah osádky je dána hodnotou přepravy a tím kolik si zákazník zaplatí. Nadřízený je vždy velitelem. Ochránce chrání kurýra, popřípadě další doprovázené osoby a kurýr přepravuje zásilku. Řidič řídí přepravní vozidlo. [11]

Podmínkou pro uchazeče je dobrý zdravotní a psychický stav. Musí umět zvládat stresové situace, rychle a správně se rozhodovat. Nesmí mít za sebou kriminální minulost, to znamená trestní bezúhonnost. Měl by projít přípravnými kurzy pro odbornou způsobilost, jako je střelecká příprava na to navazují zkoušky na získání zbrojního průkazu. Nedílnou součástí je

také profesní obrana. Zaměstnavatel by si také měl prověřit okolí uchazeče, aby mu mohl maximálně důvěřovat. Uchazeč musí zachovat mlčenlivost, nesmí nikomu vyzradit plán přepravy ani okolnosti spojené s ní. Mezi další vlastnosti patří například: spolehlivost, odpovědnost, opatrnost a komunikativnost. [11] [24]

Obr. 5. Osádka přepravního vozidla [22]

Největší riziko spočívá ve vyzrazení plánu přepravy. Je nesmírně důležité, aby bylo zajištěno maximální utajení přepravy. Informace o přepravě se v rámci bezpečnostní agentury dostanou pouze do stanoveného okruhu osob. Pokud by došlo k prozrazení těchto informací, může se osádka přepravního vozidla dostat do velkého ohrožení. Pachatelé tak budou mít dobrou možnost si naplánovat přepadení. Rizikem mohou být pachatelé, kteří již spáchali podobnou trestnou činnost nebo se na ni podíleli. Během přepadení se tak všichni členové stávají živým terčem a nasazují svůj život. Většinou jsou přepravovány vysoké finanční hotovosti nebo předměty s vysokou finanční hodnotou. [23]

2.3 Kriminogenní faktory

V sebeobraně situaci je kromě fyzické zdatnosti důležitý také psychický stav. Psychika je velmi důležitým faktorem, který se nedá získat pomocí běžného výcviku. Ovšem při kvalitním výcviku se dílčí výsledky dostaví sami. Podmínkou při nácviku je: „*aby výcvik probíhal s plným soustředěním a v maximální možné míře se přibližoval skutečným podmínkám.*“ [39]

Obr. 6. Důvody agrese [21]

Důvody agrese jsou velmi výstižně popsány na uvedeném obrázku. V běžném prostředí se setkáme s různými faktory, které se nedají dopředu nacvičit a ovlivnit. Mezi rizikové faktory můžeme zařadit sociální tedy rodinné prostředí. Dále pak alkohol, návykové látky a závislost na nich. V neposlední řadě, zde patří faktor strachu a stresu. [21]

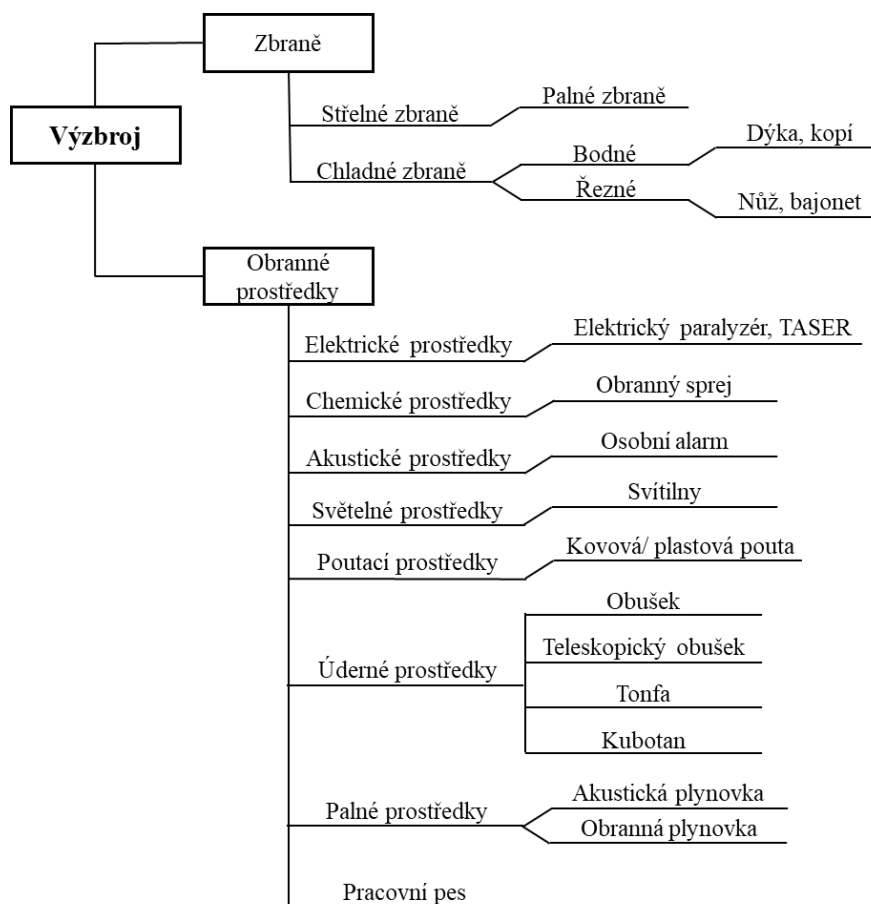
Ve druhé kapitole došlo k popisu činností a systematizaci soukromé bezpečnostní služby. Následně byla systematizovaná soukromá bezpečnostní činnost. Další část rozdělila základní pracovní pozice v komerční bezpečnosti podle portfolia bezpečnostních agentur. Každá pracovní pozice se zaměřuje na jiný typ práce, a proto se mohou dostat do různých ohrožení. Pro každou pozici jsou specifické požadavky na uchazeče. Závěrem jsou zmíněny faktory, kterou mohou ovlivnit chování útočníka. Mezi které nejčastěji patří obohacení, závist, duševní nemoc, ale i bezvýchodná situace.

3 OSOBNÍ OBRANNÉ A OCHRANNÉ PROSTŘEDKY

Tato část je zaměřena na rozdělení obranných a ochranných prostředků, jaký je mezi zmíněnými pojmy rozdíl a co do nich patří. Nejedná se o prostředky, které by sloužily primárně k zabití člověka, ale pouze k jeho obraně. Při výkonu jakékoliv profese v KB jsou tyto prostředky nejdůležitější, co pracovník u sebe má. A slouží k tomu, aby se dokázal pracovník v případě útoku bránit. Ochranný prostředek patří do výstroje a je to, chrání těle pracovníka. Je zde zařazená také spojovací technika a doplňkové služby, mezi které patří například mobilní telefon a radiostanice. Závěr kapitoly je zaměřen na veřejně prezentované příklady, při kterých byl použit OP k obraně.

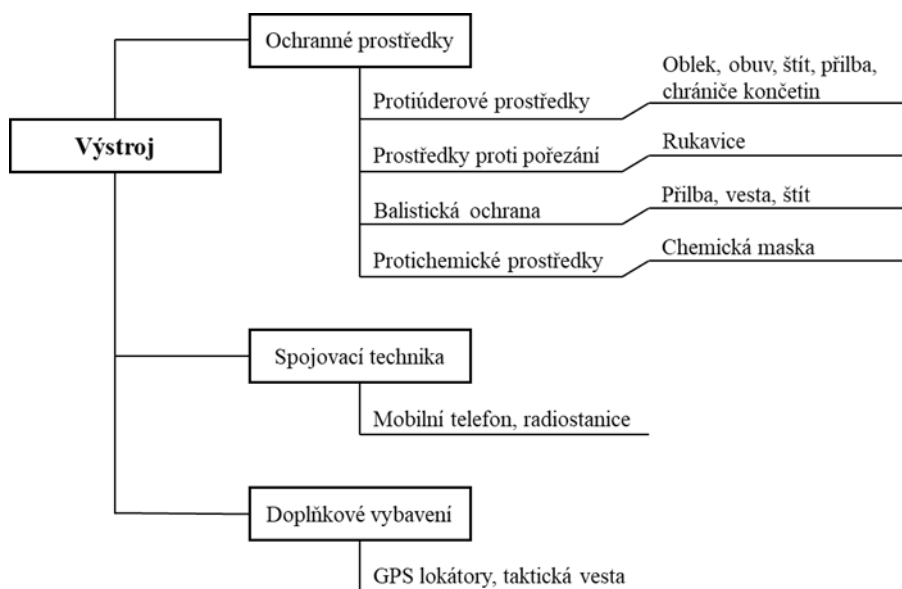
3.1 Rozdělení výzbroje a výstroje

Nyní dojde k rozdělení výzbroje u pracovníků v bezpečnostních agenturách. Zbraně, nejsou hlavní částí této práce, a proto nebudou dále rozebíraný. Pro ještě lepší pochopení dané problematiky je u každé kategorie uvedeno, co zde patří.

Obr. 7. Rozdělení výzbroje [10]

Nyní přejdeme k rozdělení výstroje u pracovníků v bezpečnostních agenturách. Nejdůležitější jsou ochranné prostředky, která chrání jejich tělo, aby nedocházelo ke zbytečným zraněním. Ze zmíněných profesí v KB viz kapitola 2.2 lze vidět, že každá profese potřebuje rozdílnou výstroj. Strážnému bude stačit oblek, obuv a rukavice. Naopak ostraha na fotbalovém stadionu budou potřebovat přilby, chrániče končetin, rukavice, přilby, štíty. Čím náročnější výkon povolání, tím je nutnější lepší a kvalitnější výstroj.

Obr. 8. Rozdělení výstroje [10]

Mezi další věci ve výstroji patří spojovací technika, jelikož je nutné nějakým způsobem předávat informace na dohledové a poplachové přijímací centrum (dále jen DPPC). Nejčastěji se používá radiostanice, GPS lokátory nebo taktické vesty.

3.2 Osobní obranné prostředky

Se zvyšující se kriminalitou a napadeními roste počet osobních OP mezi lidmi. Dříve se tato problematika týkala pouze bezpečnostních složek. Důvodem je i to, že OP se staly více dostupné, takže si je dnes může koupit kdokoliv. Lidé si také začali více uvědomovat, že i oni se mohou stát obětí útoku, napadení nebo znásilnění. Ale i útoku psa nebo divokého zvířete. Útoku se nevyhnou ani pracovníci KB, kteří se stávají potenciální obětí téměř každý den. Při útoku se nemohou spoléhat pouze na svoji fyzickou kondici. Ovšem k čemu jsou jim tyto prostředky, když je neumějí správně použít. Proto je nutné každého uchazeče důkladně seznámit s vybavením, které bude používat.

V praxi koluje mezi lidmi několik mýtů ohledně použití osobních OP. Jeden z nich je, že si lidé myslí, že se používají k útoku místo k obraně. Ovšem k tomuto nejsou zkonstruovány, primárně slouží k obraně. Většina majitelů tyto prostředky nosí skrytě, aby se okolí nebálo, že je zneužije k trestné činnosti. Problém může nastat v případě, že si koupíme zmíněný prostředek, ale nedokážeme ho správně použít. Proto se doporučuje přihlásit se do kurzu sebeobrany s použitím těchto prostředků. Následně je vhodné nabytí znalosti dále rozvíjet.

3.2.1 Úderné obranné prostředky

Úderné prostředky můžeme definovat jako: „*ruční obranný prostředek, který na útočníka působí dopadem úderové plochy.*“ Jedná se o to, že působí aktivně. Nejčastěji se využívají pro obranu, údery, popřípadě vyražení předmětu z ruky. Mezi ně patří teleskopický obušek, který se používá nejčastěji. Ale také klasický obušek, tonfa a kubotan. [10]

3.2.1.1 Obušek

Tento OP se používá při boji zblízka. Největší zastoupení měl a stále ještě má u PČR. V jiných oblastech nemá takové zastoupení z důvodu toho, že se dá špatně skrýt. Jsou vyráběny z polypropylenu. Je téměř nemožné jej zlomit. Jejich hmotnost je v rozmezí od 260 do 570 gramů, záleží na velikosti. Dělí se na dva typy. První je PB, což znamená přímý policejní obušek. Velikost se zde pohybuje od 17" (cca 43 centimetrů) do 25" (cca 63 centimetrů). Druhou možností jsou PBS, tedy přímý policejní obušek s ochranou ruky. Zde je velikost od 25" (cca 63 centimetrů) až po 34" (cca 86 centimetrů). [28]

Obr. 9. Obušek PBS [28]

Dělí se na dva typy. První je PB, což znamená přímý policejní obušek. Velikost se zde pohybuje od 17" (cca 43 centimetrů) do 25" (cca 63 centimetrů). Druhou možností jsou PBS, tedy přímý policejní obušek s ochranou ruky. Zde je velikost od 25" (cca 63 centimetrů) až po 34" (cca 86 centimetrů). [28]

3.2.1.2 Teleskopický obušek

Patří mezi nejčastější používané OP, jak v bezpečnostních agenturách. Setkáme se s ním u strážného, ostrahy na stadionu, ale i u osobního strážce. Zároveň se však často používá v civilním prostředí. Je složen celkem ze tří železných trubek, které jsou nasunuty do sebe. Nejširší částí je rukojeť, kolem které je gumová část. Která může mít různé vroubkování pro pohodlnější držení a aby nám nevyklouzla. Pokud chceme obušek vysunout stačí pouze pevné uchopení a poté se nám prudkým pohybem vpřed pomocí odstředivé síly vysune. Ovšem nemohou jej používat všichni, jelikož ne každý má dostatečnou sílu. Nejtenčí částí je hlavice, která slouží k obraně, ale také k rozbití skla, páčení nebo sekání. Lze použít i k odváděcím technikám nebo navolnění pachatele. [27]

Obr. 10. Teleskopický obušek

Je široká nabídka, ať už z řad nekalených, které jsou základní. Anebo kalených, které už jsou kvalitnější. Lze pořídit malé modely o velikosti 16" (cca 41 centimetrů), ale i velké o velikosti 26" (cca 66 centimetrů). K většině lze dokoupit také řada vybavení. Většinou se jedná o zařízení na závit, mezi které patří svítilna nebo hrot na bodné techniky. [27]

3.2.1.3 Tonfa

Jedná se o vybavení, které má velké uplatnění v bezpečnostních agenturách. Jak u strážného v obchodním domě, tak i ostrahy na stadionu nebo jiné kulturní akci. Dá se říct, že tonfa nahradila obušek z důvodu toho, že umožňuje větší uplatnění při použití. V dnešní době se dají sehnat buď klasické nebo teleskopické, které jsou vhodnější. Protože nijak neomezují pohyb a jdou poměrně dobře skryt. [27]

Obr. 11. Tonfa [27]

Na rukojeti jsou drážky, které slouží pro lepší uchopení. Navíc nehrozí vytržení z ruky, jelikož je ukončena speciální hlavicí ve tvaru hříbku. Který je ergonomický a zaručí tak vhodné držení a otáčení. Hrot na hříbku lze využít při rozbití skla jako kladívko. Díky spodní straně, která je zploštělá umožňuje obránci dobré přilehání k ruce a také neklouže. Při sebeobraně tvoří velkou výhodu, jelikož se s ním dá krýt. [27]

3.2.1.4 Kubotan

Tento úderný prostředek se naopak od výše zmíněných používá při boji zblízka. Používá ho hlavně osobní strážce, ale i strážný. Je velmi nenápadný a je možné jej velmi dobře skrýt. Mezi hlavní použití kubotanu patří údery na citlivá místa, tlačení na citlivé nebo nervové body. Ale lze jej použít i při odvádění páce. Takže při správném použití může způsobit útočnickovi velkou bolest. Střední část se díky ergonomickému tvaru a vroubkování dobře drží a zaručuje tak jistý úchop. [27]

Obr. 12. Kubotan v kombinaci s taktickým pérem [28]

Mohou být vyráběny v různých kombinacích. Jednou z nich je kombinace kubotanu a taktického péra, které slouží k rozbíjení skla. Další možností je šňůrka pro lepší fixaci na dva nebo tři prsty pro případ, že by kubotan uchytíl útočnick. [27]

3.2.2 Elektrické obranné prostředky

Jsou definovány jako: „ruční obranný prostředek, který na útočníka působí elektrickým obloukem.“ Má dva hlavní zástupce, prvním je elektrický paralyzátor a druhý je TASER. Každý typ má jinou velikost napětí, a to v rozmezí od tisíce až po statisíce voltů. [10]

3.2.2.1 Elektrický paralyzátor

Jsou primárně určeny pro použití v bezpečnostních službách. Hlavně u strážného, vrátného, osobního strážce, u osádky přepravního vozidla. Ale stále častěji se používá i v civilním životě. Jelikož obrana je efektivní, ale problém je nutný blízký kontakt. Při použití se

nejdříve zmáčkne tlačítko, následně se styčné plochy paralyzéro přiloží k tělu pachatele. Z malého napětí v baterii se stane obrovské napětí na elektrodách. Kondenzátor se nabije přes oscilátor. Ten se následně při dotyku s tělem pachatele přenese do jeho tkáně. Žádným problémem není ani oblečení, takže není nutné hledat okryté místo. [28] [30]

Obr. 13. Elektrický paralyzér s popisem [28]

Podle délky přiložení se ovlivní možné následky. Krátkodobý úder do půl sekundy způsobí útočníkovi svalovou křeč. Delší úder okolo jedné až dvou sekund způsobí útočníkům pád na zem a krátký duševní otřes. Dlouhodobý úder je mezi třemi až pěti sekundami, ten způsobí útočníkům pád na zem a několika minutový šok a ztrátu orientace. Můžeme jej sehnat v kombinaci s pepřovým sprejem, který má většinou dosah okolo dva až tří metrů. Elektrický paralyzér se skládá z celkem šesti částí. [28] [30]

3.2.2.2 TASER

Podle české legislativy spadá do zbraní kategorie A, což znamená, že jsou zakázané. V současné chvíli ho nemůžou pracovníci v bezpečnostních agenturách používat. Použití je možné pouze u PČR a armády. Jedná se o elektrický paralyzér, který je určen na delší vzdálenost. Princip je stejný jako u kontaktního paralyzéro. Většinou je ve tvaru pistole. Je složen ze dvou elektrod, které jsou na tenkých vodičích. Tyto vodiče vedou elektrický proud. Při styku s tělem útočníka ochromí jeho nervovou soustavu. Tím dochází k jeho znehybní, ale zůstává při vědomí. Odborníci se domnívají, že TASER je bezpečnější než například teleskopický obušek. [30]

Obr. 14. TASER X26 [29]

Nevýhodou je, že pokud se nepodaří útočníka zasáhnout na první pokus, musí se před opakovaným použitím nabít. Byl by vhodný zřejmě proto, že na rozdíl od jiných ostatních OP by neubližoval útočnickům. [30]

3.2.3 Chemické obranné prostředky

Jsou definovány jako: „*ruční obranný prostředek, který na útočníka působí dráždivou chemickou látkou.*“ Jsou jedny z nejrozšířenějších a setkáváme se s nimi, jak v bezpečnostních službách, tak v civilním prostředí. Zejména u žen jsou velmi oblíbené, protože se dají použít v mnoha případech. Hlavně v případech pronásledování nebo krádeží. Ale mohou sloužit i jako obrana před zdivočelým či poštvaným zvířetem, nejčastěji se jedná o psa. [27]

Pro většinu populace jsou tyto prostředky známy pod pojmem obranný sprej, lidově „pepřák“. Obranný sprej má za primární úkol znemožnit útok. Při zasažení obličeje nebo dýchacích cest dochází k slzení, podráždění očí, nepříjemné bolesti a špatnému dýchání. Toto vše způsobí látka zvaná kapsaicin, která se získává z chilli papriček. [8]

3.2.3.1 Obranný sprej

Jsou velmi rozšířené, jak již v bezpečnostních službách u strážného, vrátného, ostrahy na sportovní a kulturních akcích, ale i osobního strážce. Ovšem je jen mýtus, že obranný sprej je pouze pro ženy. Jelikož se dá použít v řadě obranných situací, a to jak proti člověku, tak i zvířeti. Při použití je nutné využít momentu překvapení, kdy to útočník bude nejméně čekat. Proto je vhodné si sprej připravit v kapse do ruky, když procházíme nebezpečnou oblastí. Účinnost a dosah se zvýší při použití po větru. Většinou mají dosah okolo dva až čtyři metry. Jejich hmotnost se většinou pohybuje v rozmezí od 32 do 149 gramů. Záleží na jejich objemu, který je většinou od 15 až po 100 mililitru. Je možné je koupit také v kombinaci se

svítilnou. Ale také modely, které obsahují fluorescenční látky, která nejde umýt ani pomocí mýdla. [28]

Při výběru takového OP je nutné nejdříve zvolit, zda budeme chtít trysku ve tvaru „FOG“ což znamená mlha nebo „JET“ tedy tekutou střelu. Mlha má nevýhodu ve vzdálenosti dostřiku. V případě, že fouká protivítr, tak nejvíce ublížíme sobě. Výhodou je velká oblast, kterou dokáže pokrýt a také to, že snadno pronikne do očí. Nejlepší použití je stříkat sprej a začít utíkat. U tekuté střely je nevýhodou, že má menší prostor, který pokryje. Ale výhodou je vzdálenost dostřiku tři až pět metrů a odolnost proti větru. [31]

Obr. 15. Obranný sprej JET a obranný gelový sprej [27]

Mezi další patří gelové nebo pěnové modely. Jedná se o kombinaci mlhy a tekuté střely, která spojuje jejich výhody i nevýhody. Při styku gelu nebo pěny s obličejem si lidé snaží tento gel a pěnu utřít z obličeje. Je to reflexivní záležitost, kterou nelze nijak ovlivnit. Tímto činem se vlastně zvýší a zhorší následky. [31]

3.2.4 Poutací prostředky

Jsou definovány jako: „*obrný prostředek zkonstruovaný k omezení svobody pohybu člověka.*“ Dělí se na dvoje. Prvními jsou kovová pouta, která jsou většinou vyráběny z odolné nerezové oceli, využívá PČR, ale také v bezpečnostních službách. Můžeme je vidět u strážného, ochranky na sportovních a kulturních akcích, ale také u osádky přepravního vozidla. Mechanicky jsou velmi silné. Většina je vybavena dvojitým zámkem, čímž je znemožněno nežádoucí odemčení. Hmotnost takových pout je 360 gramů. Vyrábí se také z leteckého duralu, který je odlehčený. Díky tomu je jejich hmotnost jen 240 gramů. [10] [28]

Obr. 16. Kovová a textilní pouta [28]

Druhou možností jsou jednorázová textilní pouta. Většinou se využívají u pracovníků KB na hromadných akcích. Hojně jsou také využívána cvičná pouta, u kterých nedojde ke znehodnocení při použití. Jsou poměrně silné proti uvolnění a roztržení. Jejich hmotnost je velmi nízká a to 22 gramů. [10] [28]

3.2.5 Palné obranné prostředky

Jejich definice zní: „*obranný prostředek, který je zkonstruovaný stejně jako palná zbraň, ale nevystřeluje pevnou střelou.*“ Plynové zbraně lidově řečeno „plynovky“ se dělí na akustické a obranné. Jak už bylo zmíněno v kapitole 1.1.3, jedná se o expanzní zbraně, které patří do kategorie D. V české republice ji lze koupit od 18 let. Svým tvarem a konstrukcí se podobají palné zbraně. Rozdílem od palné zbraně je v tom, že nevystřelují náboj, ale nábojku. Svou činností jsou podobné obrannému spreji. Takže při stisku spouště vyletí oblak pepřového aerosolu. Většinou se uvádí použitelnost do tří až čtyř metrů. [10]

Obr. 17. Expanzní zbraň (plynovka Ekol P29 9mm) [27]

Pachatele po zasažení začnou štípat oči a obličej, špatně se mu dýchá a slzí ho oči. Jejich použití může být nebezpečné, jelikož pachatel nebo útočník mohou mít opravdovou zbraň.

Proto není vhodné je použít a nosit viditelně u sebe. Další nevýhodou je, že jsou poruchovější. V porovnání s obranným sprejem je cena několikanásobně vyšší. [10]

3.2.6 Pracovní pes

Jedná se o OP, který při své profesi vykonává primárně strážný. A to pro zvýšení své bezpečnosti, ale také bezpečnosti chráněného objektu. V případě, že si pachatel obhlíží areál a uvidí v něm psa, tak si rozmyslí neoprávněné vniknutí do objektu. Pes má výborný čich, a proto dokáže rychlé odhalit pachatele. Pokud dá psovod povel psovi, aby zaútočil na pachatele, má čas se připravit na útok. Připraví se do obranného postoje nebo vytáhne jiný OP, například teleskopický obušek nebo paralyzér. Pes je často cvičen i proti pachateli se zbraní. Zakousne se mu do ruky a znemožní použití palné zbraně. K těmto účelům se nejčastěji využívá plemeno německého ovčáka. [10]

Obr. 18. Psovod se psem [32]

Pracovního psa můžeme rozdělit do dvou skupin, a to strážní psi a hlídací psi. První zmíněný má jako primární úkol chránit objekt a jeho okolí. Činnost psa je prováděna třemi možnými způsoby. První je střežení na volno. Druhou možností je střežení na pohyblivém pracovišti, kdy je pes připoután k lanu například ke stromu. Třetí možností je střežení na pevném místě například u hlavní budovy střeženého objektu. Hlídací pes vykonává svou činnost společně s psovodem. Nevýhodou jsou vyšší náklady. Naopak výhodou je, že pachatel nemůže překvapit psovoda a zaútočit na něj. Jelikož pes dopředu upozorní psovoda. [10]

3.2.7 Ostatní obranné prostředky

Mezi ostatní prostředky lze zařadit světelné a akustické prostředky. Hovoříme konkrétně o osobním alarmy a signalizátory k přivolání pomoci. U osobní sirény by měla být hlasitost nad 100 decibelů, aby byl zvuk slyšet do dostatečné vzdálenosti.

Obr. 19. Obranný osobní alarm a taktická svítilna [31]

Další možností jsou svítilny, které hlavně využívají strážníci při nočních obchůzkách. Pokud si rozhodneme svítilnu koupit, je nutné při výběru dbát na svítivost a kapacitu baterie. Ideální jsou svítilny okolo 400-500 lumenů.

3.3 Ochranné prostředky

Jedná se o několik pasivních prostředků, které se snaží snížit rizika v nebezpečném prostředí. Používají se k ochraně chráněných zájmů v komerční bezpečnosti, ale i v civilním prostředí. První takovou specifickou částí jsou protiúderové OP. Mezi tyto pasivní prostředky patří rukavice, nebo chrániče kolen, nohou, paže, loktů). Ale také chrániče zraku, sluchu, přilby, štíty a prostředky na ochranu krku a ramen. Nejčastěji se s tímto vybavením setká ostraha na sportovních a kulturních akcích. Z důvodu toho, že se musí potýkat s podnapilými fanoušky, kteří mohou být velmi agresivní. Při výběru musíme brát v potaz, že útočník může být vybaven nožem nebo palnou zbraní. Druhou částí jsou balistické ochranné prostředky. Chrání člověka před použitím palné zbraně. Mezi nejčastější typy patří přilba, vesta a štít. Balistická vesta může mít různé formy, a to jak v lehkém provedení, tak těžkém provedení. Ale i balistické vesty, které jsou určeny pro skryté nošení. Skryté vesty nejčastěji používá osobní strážce. Další profesí, kde se výše zmíněné prostředky používají jsou osádky přepravního vozidla pro finanční hotovosti a cennosti. Ale také mohou být vybavení ochrannými vozidly, kontejnery a zavazadla s balistickou ochranou. [10] [33]

Obr. 20. Ochranné pomůcky [33]

Na obrázku jsou následně vyobrazeny ochranné prostředky. Prvním je balistická vesta LS32 určena pro skryté nošení. Druhý je protiúderový komplet, kterým je člověk chráněn ze přední, boční i zadní strany. Následuje protiúderový štít pětiohyb. Štít je vyroben z polykarbonátu o tloušťce tři milimetry. Předposledním ochranným prostředkem je taktická vesta. Poslední ochranným prostředkem je protiúderová přilba. [33]

3.4 Příklady použití osobních OP v civilním prostředí

Tato část je zaměřena na popis několika případů, které jsou veřejně prezentovány v médiích a bylo zde prokázáno použití OP. Mohlo dojít k použití při obraně, ale také při útoku. Následně dojde k vyhodnocení, zda byl použit správný prostředek na obranu, jaká byla jeho účinnost, co předcházelo situaci a jak celá situace dopadla. Jsou zde mýty, ale i problémy které kolují mezi lidmi. Zásadním problémem je, že se lidé myslí, že jim se nic nemůže stát. A proto u sebe žádný osobní OP nenosí. Poté když se stanou svědky nebo oběti trestné činnosti, litují, že žádný ze zmíněných prostředků v kapitole 3.2 nemají. Závěrem bude u prezentovaných příkladů vyhodnoceno, pokud byla obrana dostatečně efektivní.

3.4.1 Příklad č. 1

Jde o případ, kdy došlo k napadení policisty dvěma mladými muži. Policista venčil svého psa ve svém osobním volnu. Když na ulici potkal dva mladíky, kteří byli pod vlivem alkoholu. To prokázala i následná dechová zkouška na policejní stanici. Muži měli již dříve problém s policistou. Vše začalo vulgárním slovním napadením policisty od jednoho z mužů. Poté došlo i k fyzickému napadení. Muž upozornil mladíky na to, že je policista a následně se prokázal služebním průkazem. Ani toto podnapilé muže nezastavilo od protiprávního jednání. Útok pokračoval dalším fyzickým napadením, proto byl policista nucen použít teleskopický obušek. Bohužel došlo k fyzické převaze útočníků, kteří osobní OP nejdříve policistovi sebrali a použili proti němu. Policista byl nucen na svoji obranu použít legálně drženou střelnou zbraň. K zastavení útočníků mu nepomohl ani varovný výstřel. Jelikož stále hrozil

útok teleskopickým obuškem. Rozhodl se policista použít další prostředek, jednalo se o pepřový sprej. Tímto prostředkem se podařilo útočníky zneškodnit. Následně na místo přijeli policejní jednotky, aby oba útočníky zadržely a převezly na policejní služebnu. V tomto případě byly osobní OP použity k účelu, ke kterému byly zkonstruovány. Velkou výhodou zde hrálo to, že napadený byl členem PČR. [37]

3.4.2 Příklad č. 2

Druhý ze příkladů, který se stal. Je napadení ženy a její fenky při procházce městem se synem. Situace se stala v části Plzně. Jednalo se o nebezpečí, tedy lze aplikovat ustanovení o KN. Z dostupného videa lze vidět, že při chůzi do kopce, najednou pes přeskočil zídku zahrady jednoho z domů. Jednalo se o plemeno amerického stafordširského teriéra. Ihned zaútočil na fenku i její majitelku. Syn se nejdříve snažil útočícího psa odehnat kopem, to se ovšem nepodařilo. Proto použil svoji legálně drženou zbraň a varovným výstřelem ho zahnal. Pokud by muž nezareagoval dostatečně rychle, mohla by žena i její fenka skončit s vážnými zraněními. Velkou výhodou zde bylo, že syn majitelky pracuje u městské policie. Proto se dokázal velmi rychle rozhodnout a zasáhnout. Jelikož se jednalo o střelbu na veřejnosti, bylo nutné tuto událost nahlásit PČR. Do této situace by se mohl dostat i strážný při obchůzce hlídaného objektu. [38]

3.4.3 Příklad č. 3

Posledním prezentovaným příkladem je potyčka mezi dvěma muži. Vše začalo hádkou, následovala fyzická potyčka. Útočník napadl druhého muže pěstmi. Následně na napadeného vytáhl nůž a několikrát na něj zaútočil. Napadený muž na svou obranu použil teleskopický obušek, kterým byl ozbrojen. Tímto OP dokázal útočníka zadržet do příjezdu PČR. Policejní hlídka u obou mužů provedla dechovou zkoušku na zjištění alkoholu, která byla pozitivní. U útočníka se jednalo o podobnou trestnou činnost, kterou již spáchal v minulosti. V tomto případě byl OP použit k účelům, ke kterým byl zkonstruován. Z tohoto důvodu může kolovat mezi lidmi mýt, že prostředky sloužící k obraně se používají převážně k útoku. Motivem zřejmě byla žena jednoho z mužů. [38]

Ve třetí kapitole je nejdříve vysvětlen rozdíl mezi výzbrojí a výstrojí. Mezi výzbroj patří úderné, elektrické, chemické, palné a poutací OP. Jako další zde můžeme zařadit pracovního psa, taktickou svítilnu a osobní alarm. Odborníci se shodují, že používání TASERU je pro

lidské tělo bezpečnější než teleskopický obušek, jelikož nezanechává následky. Ovšem zatím není možné ho používat v komerční bezpečnosti ani civilním prostředí. Závěrem kapitoly jsou uvedeny veřejně prezentované příklady, ve kterých byly použity osobní OP včetně souvisejících problémů a mýtů. Díky využití těchto prostředků dokázali napadení čelit útočníkovi. Úspěšné řešení by nebylo možné zvládnout bez kvalitní přípravy, proto je vhodné absolvovat specializovaný kurz. [23]

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ

Tato kapitola je zaměřena na zjištění názoru odborné veřejnosti na problematiku použití osobních OP. První část je určena na veřejně prezentované příklady, kdy pracovník bezpečnostní agentury použil nějaký prostředek na obranu. Je poměrně složité takové případy najít, jelikož většinou se v médiích uvádí pouze špatné použití. Jedná se například o použití obranného spreje v uzavřeném prostoru. Časté jsou případy, kdy zaměstnanec nepoužil žádný prostředek nebo nevyužil momentu překvapení. Protože se mu vše podařilo vyřešit domluvou anebo použil hmaty a chvaty k zadržení útočníka. Další část je zaměřena na vyhodnocení jednotlivých otázek z dotazníku. Pro každou otázku je sestaven graf a následně je k němu uveden krátký komentář.

4.1 Veřejně prezentované příklady použití OP prostředků v KB

V této části budou představeny dva příklady, které se podařilo dohledat v médiích. Je poměrně těžké dohledat případy účinného použití osobního OP. Bylo zde prokázáno, že člen bezpečnostní agentury použil zmiňovaný prostředek na svoji obranu, k zpacifikování anebo zadržení pachatele. Bude popsána celá situace včetně vyhodnocení, zda byl použit správný prostředek. Co předcházelo konfliktu a jak celá situace dopadla. Dojde ke zhodnocení, zda měl pracovník bezpečnostní služby jinou možnost obrany, která by byla efektivnější.

4.1.1 Příklad č. 1

Prvním z uvedených příkladů, kdy byla ochranka nucena použít OP se stal v roce 2018. Jednalo se o konflikt v parku za nákupním centrem v Praze. Byla zde partička mladistvých v celkovém počtu asi patnácti účastníků. Kterí popíjeli alkohol a velmi hlasitě se projevovali. Poté začali kolem sebe dělat nepořádek, házet prázdné lahve a odpadky. Jelikož místo spadá pod blízké obchodní centrum, rozhodli se strážní jednat. Ovšem správně neodhadla své síly a počet útočníků. Strážní se podle videa snažila použít teleskopický obušek nebo klasický obušek, nelze jednoznačně určit. Nejdříve se strážní snažili umravnit dva až čtyři útočníky. To se jim podařilo. Vypadalo to, že konflikt byl účinně vyřešen. Bohužel došlo k tomu, že na jednoho člena ochranky zaútočilo najednou více útočníků. A ten již neměl možnost se, jakkoliv bránit přesile. Útok byl velmi agresivní a brutální. Jednalo se o kopy do hlavy a zad, ale také útoky pěstmi na obličej. Proto nelze zcela určit, že obrana zmíněným prostředkem byla zcela účinná. [34]

Tyto případy se stávají poměrně často, že člen ochranky se snaží uklidnit partičku mladistvých. Většinou stačí pouze formální ústní upozornění doplněné o to, že v případě pokračování bude zavolána hlídka městské nebo státní policie. Dalším způsobem je hrozba silou, která může být také účinná. Třetí možností bývá použití OP a případné zadržení a předání PČR. Výše zmíněný případ se ochrance nepodařilo správně vyhodnotit, nejdříve se mělo upozornit skupinku slovně, ať se zklidní a případně odejdou. Nebo na místo zavolat policii, která by jistě vzbudila větší respekt. Chybou mohlo být také nedostatečné proškolení ochranky v profesní obraně.

4.1.2 Příklad č. 2

Dalším z prezentovaných příkladů je použití plynové pistole v obchodním centru v Mladé Boleslavi. Jednalo se o situaci, kdy strážný chtěl z garáží nákupního centra vykázat skupinku mladých romských občanů. Jednalo se již o opakované vykázání z daného nákupního centra. Pracovník ochranky nejprve slovně požádal dotčené občany, aby opustili garáže. Za tuto žádost byl slovně vulgárně napaden, následně se vulgarita stupňovala. Strážný si přivolal na pomoc kolegu, jelikož musel čelit fyzickému útoku. Následně se s pomocí kolegy povedlo skupinku vyvést z dané části obchodního centra. Po vyvedení z objektu následovalo znovu slovní i fyzické napadení. Následně byl strážný nucen použít plynovou pistoli k zamezení dalšího útoku. Došlo ke zranění jednoho z mladistvých v oblasti pravého oka. Poté byl převezen rychlou záchrannou službou k ošetření do nemocnice. Během potyčky byla přivolána hlídka Městské policie a posléze PČR. [35]

Případy kdy pracovník ostrahy musí vykázat osobu z obchodního centra jsou poměrně časté. Z dostupných zdrojů nelze jednoznačně určit, pokud dané situaci předcházeli již dřívější konflikty mezi pracovníky ochranky a skupinkou mladistvých. Je nutné, aby si ochranka vždy udržela autoritu a nenechala se strhnout vulgaritami od útočníků. Poté by se mohlo stát, že z obránce se stane útočník. V této situaci šlo určitě postupovat i jiným způsobem, než který byl zvolen. Jelikož strážný čelil zvyšující se agresi, měl si nejdříve přivolat kolegu na pomoc. Pokud by došlo k fyzickému napadení měl použít buď obranný sprej nebo teleskopický obušek k zpacifikování útočníka. A následně jej zadržet pomocí poutacího prostředku. Druhý strážný by mezitím přivolal na místo hlídku Městské policie. Která by si po příjezdu převzala zadrženého. V prvním případě mohl být problém v tom, že strážný nebyl dostatečně proškolen v profesní obraně. Dále se mohla stát chyba již v prvotní komunikaci se skupinkou mladistvých. Jelikož komunikace je základ a lze ji vyřešit velké množství konfliktů.

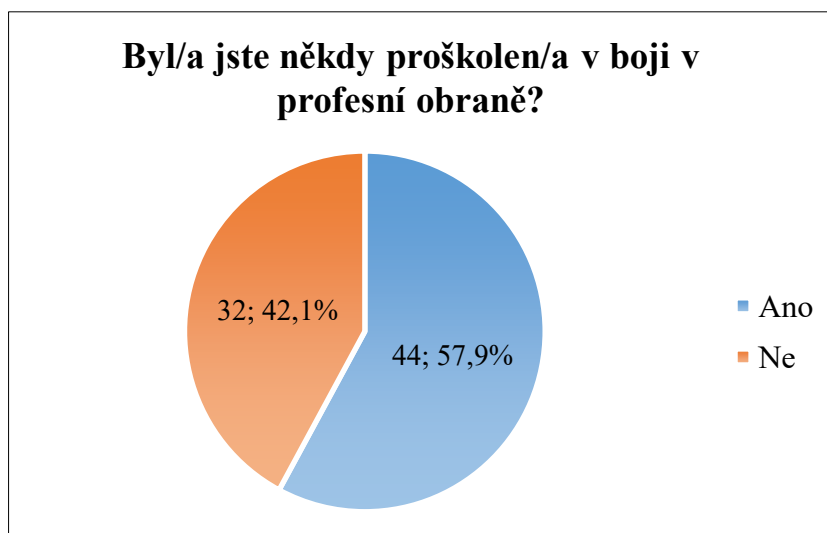
4.2 Dotazník

Pro získání informací byla použita kvantitativní metoda. Dotazníkové šetření slouží k zjištění názoru odborníků na danou problematiku. Převážnou část se podařilo získat rozesláním dotazníků do bezpečnostních agentur. Zbylou část tvoří dotazníky od pracovníků KB získané při osobním kontaktu. V příloze P I lze vidět jeden z dotazníků vyplněný od strážného. Bohužel, zpětná vazba od bezpečnostních agentur byla velmi nízká. Celkem se podařilo nashromáždit 76 vyplněných dotazníků. Tento počet není dostatečný k vyhodnocení a vyvození radikálních závěrů. Získaná data poslouží v řešení dané problematiky pouze jako orientační ukazatel.

Nyní dojde k vyhodnocení jednotlivých otázek z dotazníku. Pro každou otázku byl vytvořený graf, který znázorňuje procentuální zastoupení odpovědi z celkového počtu. Následuje komentář k zhodnocení dosažených výsledků.

4.2.1 Otázka č. 1

Na prvním grafu je vyobrazeno proškolení pracovníků v KB v profesní obraně. Tato otázka je velmi důležitá pro další vyhodnocování dotazníku. Každý bezpečnostní pracovník by měl projít, aspoň základním školením v boji v profesní obraně. Školení by bylo vhodné minimálně jednou za rok opakovat. Na grafu níže můžeme vidět, jak dotazovaní odpovídali.

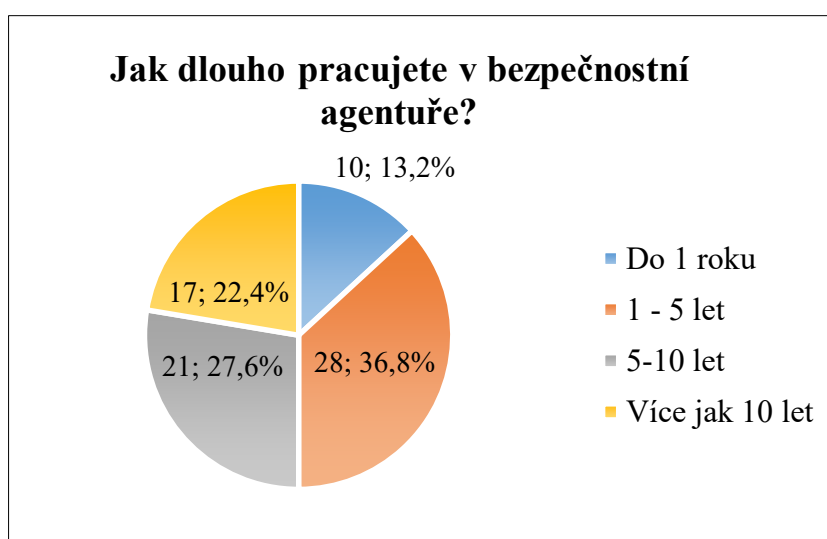
Obr. 21. Proškolení v profesní obraně

Na grafu je možné si všimnout, že necelých šedesát procent dotazovaných někdy byla proškolená. Zřejmě se jednalo o školení při nástupu na pracovní pozici. Školení by mělo být pro většinu pracovních pozic téměř totožné až na malé rozdíly. Každý zaměstnavatel

bezpečnostní agentury bude po svých zaměstnancích chtít, aby dokázali bránit a chránit hodnoty a zájmy svých klientů.

4.2.2 Otázka č. 2

Druhá otázka se týkala délky práce v bezpečnostní agentuře. Dalo by se říct, že čím déle člověk pracuje v KB, tím více by měl mít zkušeností. Ovšem skutečnost může být i jiná, jelikož lidé se častokrát bojí učit novým věcem. Otázka byla položena jako uzavřená. Kde odpovědi byly rozděleny celkem do čtyř intervalů. Na grafu níže můžeme vidět, jaké jsou odpovědi dotazovaných.

Obr. 22. Délka praxe

Lze si zde všimnout, že největší zastoupení je v rozmezí 1-5 let. To poukazuje na to, že lidé z dlouhodobějšího hlediska nezůstávají v bezpečnostní agentuře. Situace je dána především finančním ohodnocením těchto pracovníků. Více jak čtvrtinové zastoupení má rozmezí 5-10 let. Tato situace se týká hlavně osob ve středním věku. Nejmenší zastoupení mají pracovníci v bezpečnostní agentuře do 1 roku, jedná se většinou o brigádníky.

4.2.3 Otázka č. 3

Další otázka má určit zastoupení jednotlivých pracovních pozic v bezpečnostních agenturách. Otázka byla položena hlavně pro možnost srovnání. Jelikož se požadavky pro jednotlivé pracovníky mohou lišit. Je rozdíl pro práci osobního strážce, člena výjezdové skupiny, strážného, popřípadě vrátného. Na grafu níže můžeme vidět, jak dotazovaní odpovídali.

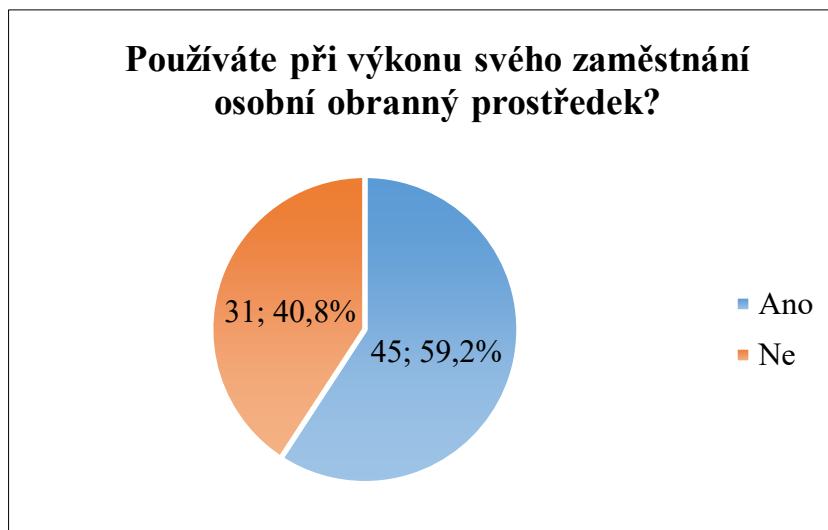

Obr. 23. Rozdělení pracovních pozic

Můžeme si zde všimnout, že více než šedesát procent respondentů patří do kategorie strážný nebo vrátný. Tento vysoký počet je dán především tím, že oslovení respondenti jsou pracovníci v obchodních centrech, supermarketech. Ale také na vrátnicích firem. Téměř čtvrtinové zastoupení má ostraha sportovních a kulturních akcí. Jedná se zejména o bezpečnostní pracovníky na fotbalových a hokejových stadionech. Nejmenší zastoupení zde má osobní strážce, jelikož jsou na něj speciální požadavky.

4.2.4 Otázka č. 4

Tato otázka měla určit, kolik respondentů používá při svém výkonu zaměstnání osobní OP. Je nejen důležité, aby pracovníci u sebe měli tyto prostředky. Ale aby s nimi uměli i manipulovat a správně je používat. Proto je nutné každého zaměstnance nejdříve proškolit v boji s osobním OP.

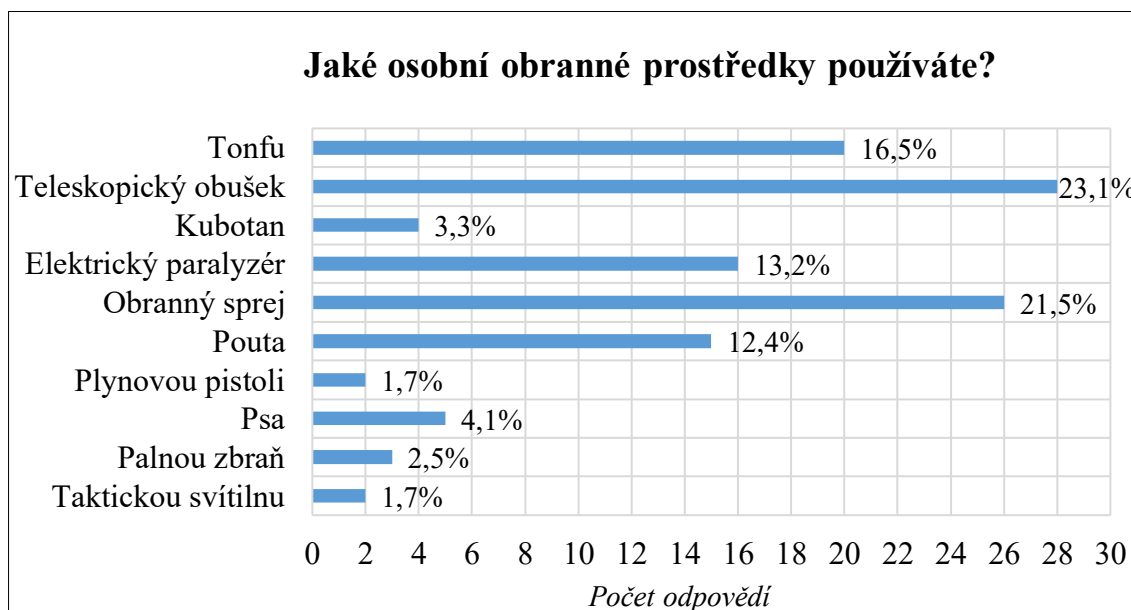

Obr. 24. Používání osobních obranných prostředků

Zde můžeme vidět, že téměř šedesát procent pracovníků KB při svém výkonu zaměstnání používala nějaký osobní OP. Vhodně zvolený prostředek dokáže pracovníkovi pomoc při zneškodnění útoku. Ale také při následném zadržení útočnicka. Důležité je, aby byl zaměstnanec dostatečně proškolen v zacházení s tímto prostředkem.

4.2.5 Otázka č. 5

Jedná se o otevřenou otázku, která měla za cíl zjistit, jaké osobní OP se nejčastěji používají. Zmíněné prostředky se používají u všech věkových kategorií. Na grafu můžeme vidět, jaké byly odpovědi respondentů, kteří na otázku č. 4 odpověděli ano.

Obr. 25. Osobní obranné prostředky

Lze si zde všimnout, že dva prostředky se vyskytují často a mají přes dvacet procent. Jedná se o teleskopický obušek a obranný sprej. Teleskopický obušek je velmi kompatibilní, lze jej využít téměř u všech pozic v komerční bezpečnosti. Ideální velikost pro použití při sebeobraně je v rozmezí 18" – 21" s většími se již poměrně složitě manipuluje. Pro ženy by byl vhodnější menší teleskop o velikosti 16" nebo kubotan. Hojně se také využívá tonfa, elektrický paralyzér, teleskopický obušek a poutací prostředky. Tonfa a teleskopický obušek nejčastěji využívají strážníci. Slouží hlavně k obraně při napadení, ale mohou být použity i při odváděcích technikách. Málo využívaná je palná zbraň, u které je nutné vlastnit zbrojní průkaz. Využívá se především u osádky přepravy finančních hotovostí a cenností, ale také u osobního strážce.

4.2.6 Otázka č. 6

Další otázka má za účel zjistit, pokud se pracovníci bezpečnostních agent někdy dostali do situace, kdy bylo nutné využít prostředek na obranu. Na grafu níže lze vidět procentuální zastoupení jednotlivých odpovědí.

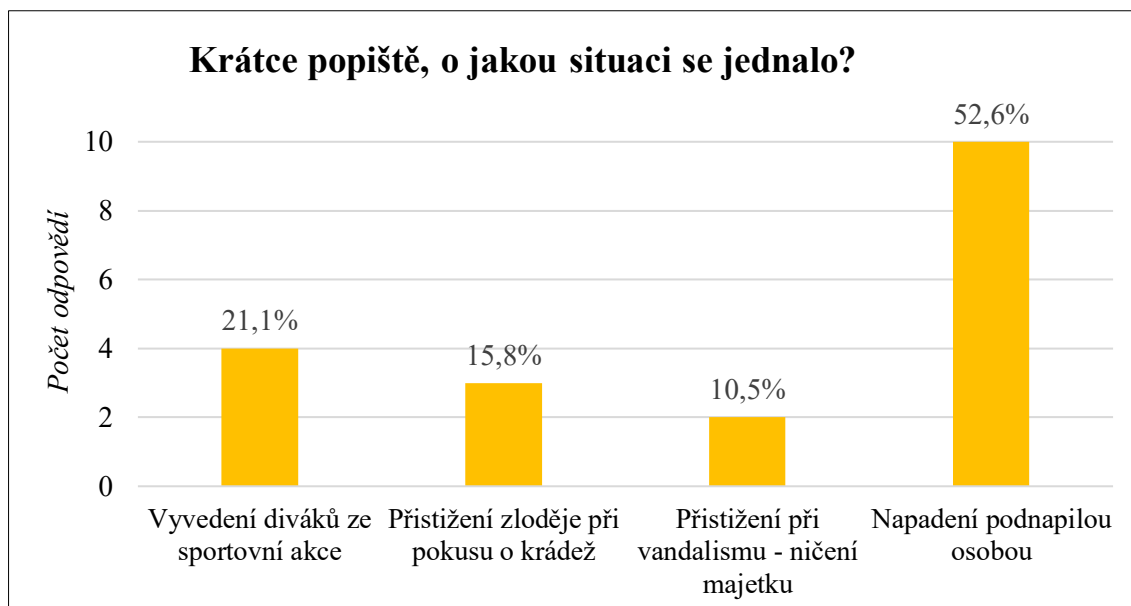

Obr. 26. Použití osobního obranného prostředku

Velké procento dotazovaných se nikdy nedostalo do situace, kdy by museli použít osobní OP. Jen docela malé procento, přesně pětadvacet procent někdy muselo využít osobní OP. Toto číslo může být způsobeno tím, že se většina obranných situací podařila vyřešit dohodou. Ale mohlo se také jednat o to, že pracovník nebyl dostatečně proškolen v boji s osobním OP. A proto jej nepoužil.

4.2.7 Otázka č. 7

Pokud dotazovaní v minulé otázce, odpověděli ano. Tak nyní měli krátce popsat o jakou situaci, ve které byli nuceni použít osobní OP, se jednalo. Získané informace z této otázky poslouží k návrhu metodiky.

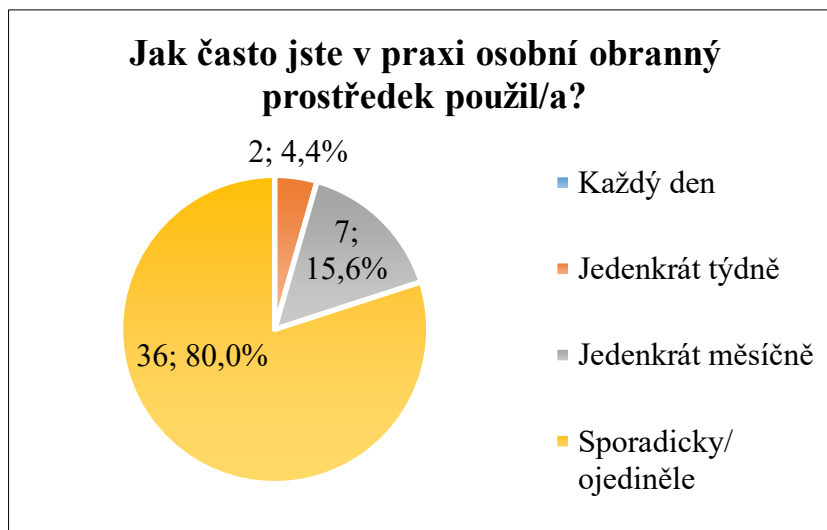

Obr. 27. Obranné situace

Lze všimnout, že nejčastěji se pracovníci komerční bezpečnosti setkali s napadením podnapilou osobou. Jednalo se o více než padesát procent. Alkohol ve větší míře většinou způsobí, že si lidé připadají silnější a mají větší agresi vůči pracovníkům bezpečnostní agentury. V menší míře se vyskytuje vyvedení diváků ze sportovní akce. Většinou se jedná o to, že divák nedodrжуje návštěvní řád stadionu. Převážně je pod vlivem alkoholu nebo jiných omamných látek. Nejméně se vyskytují případy, kdy jsou přistižení pachatele při pokusu o krádež nebo vandalství na soukromém pozemku.

4.2.8 Otázka č. 8

Další otázka má za účel zjistit, jak často jsou nuceni pracovníci komerční bezpečnosti používat osobní OP. Četnost se může lišit podle jednotlivých pracovních pozic. Na grafu níže lze vidět, jak dotazovaní odpovídali.

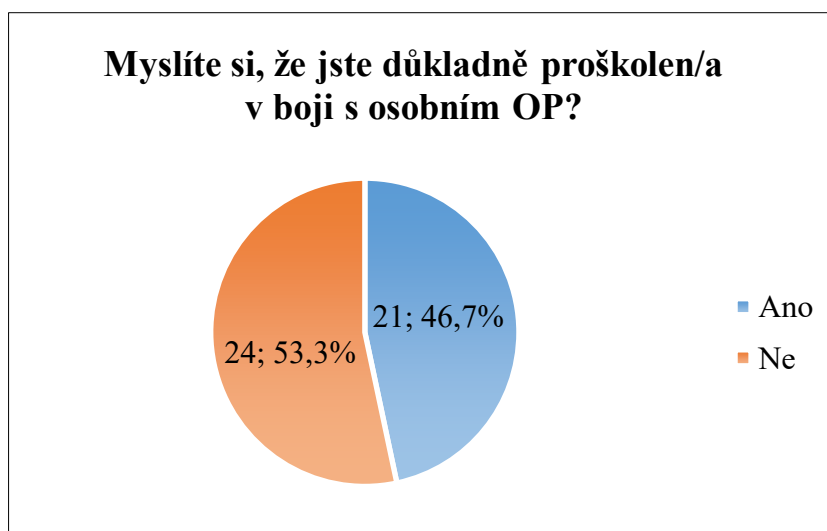

Obr. 28. Četnost použití osobních obranných prostředků

Z odpovědí respondentů osmdesát procent osobní OP používají pouze sporadicky. Tento fakt může být dán tím, že pracovníci nejsou dostatečně proškoleni v profesní obraně. Jen malé procento pracovníků využívá prostředky jedenkrát měsíčně. Žádný z dotazovaných nepoužívá prostředky každý den.

4.2.9 Otázka č. 9

Tato otázka má za cíl zjistit, pokud si pracovníci komerční bezpečnosti myslí, že jsou důkladně proškoleni v boji s osobním OP. Každý pracovník by měl umět manipulovat s prostředky, kterými disponuje. Jelikož by se mohlo stát, že při špatné manipulaci, že útočník použije tento prostředek, jako zbraň proti pracovníkovi.

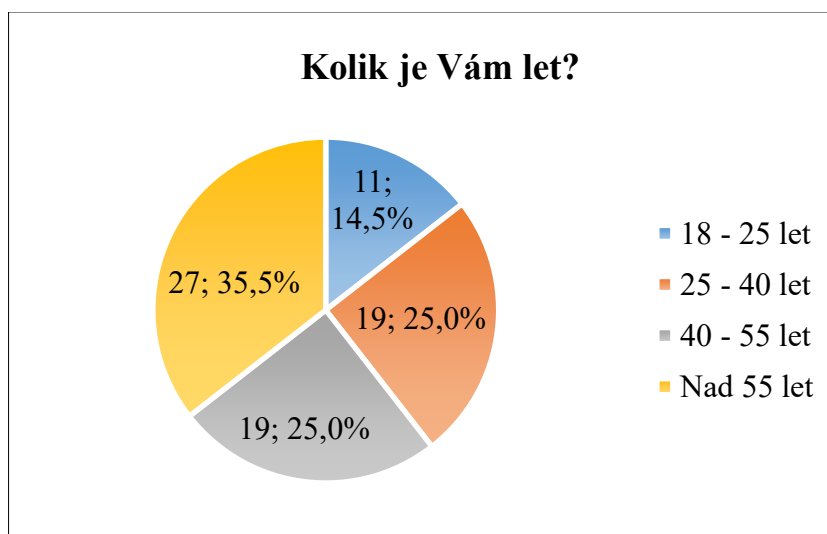

Obr. 29. Proškolení v boji s osobním OP

Na grafu si lze všimnout, že více než padesát procent pracovníků komerční bezpečnosti, si myslí, že nejsou dostatečně proškoleni v profesní obraně. Proto tyto prostředky v praxi nevyužívají, jelikož neví, jak je v daný moment použít. Na druhou stranu jen o několik málo odpovědí si pracovníci myslí, že jsou důkladně proškoleni v boji s těmito prostředky. Každý zaměstnavatel by si měl uvědomit, že pracovníci nechrání jen svoje hodnoty, ale především hodnoty zaměstnavatele. Tento fakt je uveden také v prezentovaných příkladech. Jelikož pracovníci nebyli dostatečně proškoleni s osobními OP, tak nedokázali správně vyhodnotit situaci a použít správný prostředek. Nebo tento prostředek použili špatně.

4.2.10 Otázka č. 10

Další otázka je položena z důvodu zjištění věku pracovníků komerční bezpečnosti. Věk pracovníků mohl totiž podstatným způsobem ovlivnit jejich odpovědi. Zvyšujícím se věkem pracovníci většinou odmítají se učit novým věcem. Ale za to mohou mít více zkušeností než právě mladší pracovníci. Otázka z důvodu diskrétnosti byla rozdělena do čtyř věkových kategorií. Odpovědi respondentů jsou znázorněny na grafu níže.

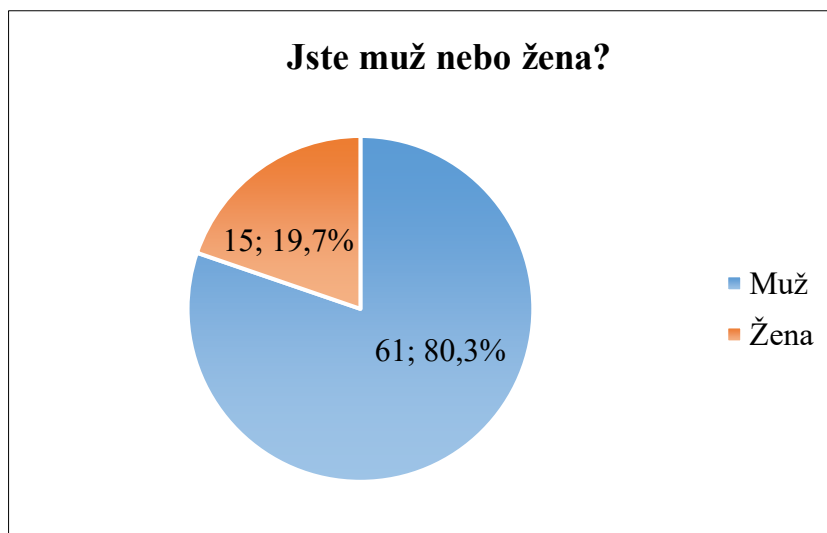

Obr. 30. Věk respondenta

Na grafu lze vidět, že největší zastoupení má skupina pracovníků komerční bezpečnosti ve věku nad 55 let. Tento výsledek je pochopitelný, jelikož při dotazování se jednalo o strážné v obchodním centru, ostrahu sportovních akcí, ale také vrátné. Finanční ohodnocení těchto pozic není příliš vysoké, proto je většinou vykonávají lidé v důchodovém věku. Může se jednat i o člověka v invalidním důchodu nebo člověka zdravotně postiženého. Nejméně je zde osob v nejmladší kategorii, jedná se většinou o brigádníky.

4.2.11 Otázka č. 11

Poslední otázka má za cíl určit zastoupení mužů a žen v komerční bezpečnosti. V praxi se setkáváme s tím, že ženy jsou převážně na vrátnicích. Muži většinou zastupují všechny zmíněné profese v komerční bezpečnosti. Otázka byla položena pro možnost srovnání.

Obr. 31. Pohlaví respondentů

Na grafu lze vidět, že převážnou část komerční bezpečnosti zastávají muži. Muži mají zpravidla větší tělesné předpoklady. Předpokládá se, že muž v případě útoku, dokáže být rovnocennějším soupeřem útočníkovi. Protože se většinou jedná o incident mezi dvěma muži. Pokud by byla obráncem žena, má menší předpoklady k vyrovnanému souboji. Ale i žena dokáže být agresivní a zvládne se ubránit útoku. Určitá míra agresivity je při obraně důležitá.

4.3 Vyhodnocení dotazníku

Dotazníkové šetření bylo zaměřeno na všechny pracovníky bezpečnostní agentur. Výsledky kvantitativního dotazníkového šetření pomohly zjistit, jaké osobní OP jsou nejčastěji používány. Ovšem poměrně velká část nevyužívá žádné prostředky. Tyto výsledky je nutné znát z důvodu vytvoření metodiky použití nejčastěji používaných prostředků. Dále se podařilo zjistit, že poměrně velká část pracovníků KB nikdy nebyla proškolená v profesní obraně, což může být značný problém. Problém je, že více jak polovina dotazovaných není spokojená s proškolením s těmito prostředky. Tento stav je způsoben i tím, že velká část dotazovaných je ve věku nad 55 let. Pozitivním zjištěním může být to, že pracovníci využívají osobní OP jen ojediněle. Může to být dáno tím, že většinu případů se podařilo vykomunikovat nebo použili hmatů a chvatů.

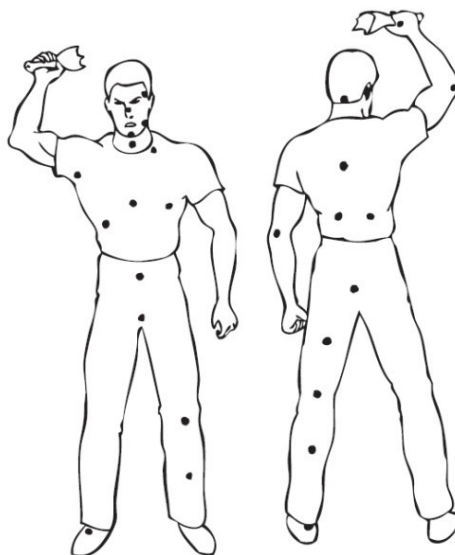
V této kapitoly byly popsány případy, kdy pracovník bezpečnostní agentury musel použít OP k obraně. Byly uvedeny celkem dva příklady. Jeden z příkladů ukazuje částečné vyřešení obranné situace. Ve druhém je správný postup, jak by měl strážný v uvedený moment zareagovat. Druhou částí čtvrté kapitoly bylo dotazníkové šetření. V něm se podařilo zjistit, že téměř šedesát procent dotazovaných pracovníků KB používá při své práci prostředky na obranu. Problém nastává v proškolení s těmito prostředky. Více jak polovina si myslí, že nejsou dostatečně proškoleni. Další problém nastává u věku pracovníků, jelikož velké zastoupení zde mají zaměstnanci v předdůchodovém věku.

5 METODIKA POUŽITÍ OSOBNÍCH OBRANNÝCH PROSTŘEDKŮ

V poslední kapitole jsou prezentovány návrhy použití osobních OP. Úvod je zaměřen na popis hlavních zranitelných míst na lidském těle. Metodika je zpracovávána převážně pro profesi strážného. Protože z dotazníkového šetření vyplývá, že právě toto povolání se vyskytuje nejčastěji v KB. Ovšem metodikou lze použít i pro ostatní zaměstnance v bezpečnostních agenturách. Teoretická část práce slouží jako opora pro zmiňované tvrzení. Při vypracování metodiky jsou použity výsledky z dotazníkového šetření. Protože není možné se spoléhat jen na kvantitativní analýzu, ale také porovnávat s odbornou literaturou. Jsou vybrány celkem tři prostředky určené na obranu. Přičemž u každého je minimálně jeden návrh na jeho použití.

5.1 Hlavní zranitelná místa na lidském těle

V případě, že se dostane pracovník KB do situace, kdy chrání zájmy chráněné zákonem. Na zranitelná místa nemusí použít příliš velkou sílu. Může způsobit útočnickovi velkou bolest a tím zastavit jeho útok. Není proto nutné zasáhnout útočníka, co největší silou, ale zasáhnout ho do zranitelných míst. Osobními OP můžeme útočnickovi způsobit bolest téměř na jakékoli části lidského těla. Nelze však, aby se z obrany stal útok. Tedy obrany by byla zcela zjevně nepřiměřená. [36]

Obr. 32. Hlavní zranitelná místa [36]

Mezi nejzranitelnější místa na těle člověka patří oči, nos, klíční kost, žebra, spánek, krk ze zadní strany a solar plexus. Jak už bylo zmíněno, teleskopickým obuškem způsobíme

útočníkovi bolest téměř na všech místech těla. Dalšími bolestivými místy při úderu mohou být kolena, hrdlo, brada nebo týl. [36]

5.2 Varianta 1 – teleskopický obušek

Z dotazníkové šetření se podařilo zjistit, že nejčastěji jsou pracovníci bezpečnostní agentury vybaveni teleskopickým obuškem. Proto bude metodika primárně zaměřena na tento prostředek. V další části budou popsány tři situace, do kterých se pracovníci nejčastěji dostanou. Při správné manipulaci s teleskopickým obuškem nezpůsobíme pachateli téměř žádné zranění. Každý pracovník KB musí být zdravě agresivní, protože útočníci pod vlivem návykových látek mají snížený práh bolesti.

5.2.1 Podezřelý spolupracuje a neútočí

Člověk si uvědomil svoji chybu, že je na místě, kde nemá co dělat. Tyto situace jsou poměrně časté, jelikož se pachatel chce vyhnout větším následkům a postihům. Snažíme se vše vyřešit diskrétně. Je nutné zvolit vhodná slova, aby situace nevyústila fyzickým konfliktem, snažíme se komunikovat zdvořile. Nejdůležitější je vždy komunikace, ta nám může pomoci k vyřešení spousty situací. V některých případech se na komunikaci zapomíná nebo odbývá, a to je chyba. Nemusíme hned použít osobní OP, ten by mohl zbytečně vyprovokovat vyváděného člověka. Jsou případy, ve kterých postačí demonstrace síly, která většinou zabere. Při odvádění se musíme připravit na situaci, kdyby na nás chtěl člověk zaútočit. V tu chvíli využijeme hmatů, chvatů k odvrácení útoku a následně použijeme teleskopický obušek ke zpacifikování člověka.

Obr. 33. Vykázání člověka pracovníkem KB ze soukromého pozemku

Na obrázku můžeme vidět strážného při obchůzce střeženého objektu. Ten při své činnosti zjistil přítomnost osoby, která se vyskytuje na soukromém pozemku. Člověka sedícího na lavičce oslovil slovy: „Dobrý den pane, nacházíte se na cizím pozemku. Budete muset odejít.“ Muži se nejprve nechce odejít, mohl být dezorientovaný, pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek. Následně mu strážný naznačí směr, kterým má odejít. Muž se zvedá z lavičky a odchází. Strážný jde za ním, aby se daná osoba nepokusila vrátit zpět na místo. U pravé ruky má připraven teleskop, pro případ, že by pachatel na strážného zaútočil.

5.2.2 Podezřelý nespolupracuje a neútočí

Druhým případem je, že pachatel nespolupracuje, ale ani neútočí. Nastává většinou, když si daný člověk chce něco dokázat anebo vynutit své požadavky. Může být pod vlivem různých návykových látek. Nejdříve se vše pokusíme vyřešit domluvenou. Stejně jako v prvním případě komunikujeme s člověkem a volíme vhodná slova. Je nutné být ve střehu, jelikož nikdy nevíme, kdy na nás pachatel může zaútočit. Proto si od něj udržujeme bezpečnou vzdálenost. Abychom v případě napadení měli dostatečný prostor a čas k reakci. Způsoby kdy podezřelý nespolupracuje jsou různé. Může se jednat o to, že podezřelý sedí, leží nebo se drží předmětu.

Obr. 34. Pokus o vykázaní člověka pracovníkem KB ze soukromého pozemku

Na uvedeném obrázku se pokouší strážný nejdříve slušně vyzvat, aby muž opustil soukromý prostor. Muž na jeho požadavky nereaguje, proto jej strážný z bezpečné vzdálenosti obejde a ze zadní strany chytí za ruku. Následně ho chce odvést z hlídaného prostoru.

Obr. 35. Příprava na odvedení pachatele

Pachatel se strážnému vytrhne a sedne si na zem, protože nechce z místa odejít. Strážný naposledy muže vyzve: „Pane, nacházíte se na soukromém pozemku. Budete muset odejít nebo bude použito donucovacích prostředků.“ Ani tato výzva nepomohla. Jako demonstraci síly použil strážný teleskopický obušek. Protože pachatel stále nechtěl odejít, strážný mu teleskopický obušek vsunul mezi ruku a tělo do oblasti podpaží. Následně chytil teleskopický obušek oběma rukami.

Obr. 36. Odvedení pomocí teleskopického obušku

Nyní strážný lehce zatlačil na tělo podezřelého, aby ho dostal na nohy a následně ho mohl odvést. Při transportu stále tlačil na tělo muže, aby se nemohl bránit. Po odvedení ze soukromého pozemku, strážný stále drží v ruce teleskopický obušek. Pro případ, že by se chtěl pachatel vrátit na místo. V případě opakovaného výskytu pachatele na stejném místě, by strážný použil donucovacích prostředků, aby pachatele zadržel a následně předal PČR.

5.2.3 Podezřelý nespolupracuje a útočí

Jedná se o poslední variantu s teleskopickým obuškem, kdy pachatel nechce se strážným nijak spolupracovat, nedbá jeho pokynů a nechce s ním komunikovat. Je agresivní s úmyslem zaútočit. Daný člověk může být, jako v předchozím případě pod vlivem nějaké návykové látky. Bude nutné použít hrubou sílu, aby pachatel neměl možnost způsobit strážnému zranění. Po zadržení pachatele oznámí tuto skutečnost na DPPC a PČR.

Obr. 37. Útok pachatele na pracovníka bezpečnostní agentury

Na obrázku lze vidět, že pachatel nedbá žádných pokynů. Proto k němu strážný přistupuje s úmyslem dotyčného vyvést ze soukromého pozemku. Muž se snaží strážného chytit za bundu, protože nechce dané místo opustit.

Obr. 38. Navolnění a zpacifikování útočníka

Nejdříve je nutné neprodleně zrušit útok. Strážný provede navolňovací úder. Z důvodu získání času a zabránění dalšího útoku. Poté pomocí hmatů dostane útočníka na zem.

Obr. 39. Zadržení pomocí teleskopického obušku

Útočník se vytrhnul a sednul si na zem, jako určitou část protestu. Strážný muže vyzval, aby dobrovolně opustil soukromý pozemek. Bohužel to nepomohlo, a tak bylo nutné použít teleskopický obušek. Stejně jako v kapitole 5.2.2 použil strážný teleskopický obušek k tomu, aby postavil útočníka na nohy a následně transportovat na místo, kde by ho mohl zadržet. Strážný nyní klečí na útočnickovi a provádí mu páku na zápěstí, aby se nemohl nijak bránit.

Obr. 40. Spoutání pomocí kovových pout

Strážný jednou nohou stále klečí na útočnickovi. Mezitím si volnou rukou z pouzdra vytahuje kovová pouta. Ve druhé ruce stále drží páku na zápěstí. Poutání je poměrně složité, a proto je nutné se důkladně seznámit s pouty a zacházení s nimi. Po spoutání zůstává stále s útočnickem. Událost oznámí na DPPC a zavolá na místo PČR, aby si útočníka převzala.

5.3 Varianta 2 – kubotan

Druhou možností použití osobního OP je kubotan. Ten se hodí spíše ženám, ať už v KB, tak i civilním prostředí. Jelikož mají menší ruce a manipulace s teleskopickým obuškem pro ně není příliš vhodná. Jedinou značnou nevýhodou kubotanu je, že je určen pro boj z malé vzdálenosti. Bude zde prezentována situace, kdy podezřelý nespolupracuje a útočí. Kubotaniem můžeme způsobit útočníkovi velkou bolest na všech místech, ale lepší je se zaměřit na hlavní zranitelné místa popsané v kapitole 5.1.

Obr. 41. Pokus o vyvedení ze soukromého pozemku

Strážný při obchůzce zjistil přítomnost osoby na soukromém pozemku. Nejdříve ji slovně upozornil na to, že bude muset tento prostor opustit. Muž na výzvu nijak nereaguje. Proto si strážný připravil do levé ruky kubotan pro případ, že by na něj zaútočil. Z bezpečné vzdálenosti obejde muže a chytí jej za ruku, aby ho vyvedl.

Obr. 42. Zneškodnění útočníka

Muž se pokusil zaútočit přímým úderem na strážného. Ten pohotově zareagoval a kryje úder levou rukou. Následně pravou rukou provede navolňovací úder do spodní části břicha. Ihned po navolnění strážný použije kubotan a zatlačí do oblasti hrdla. Jedná se o jedno z velmi citlivých míst, které způsobí útočnickovi velkou bolest.

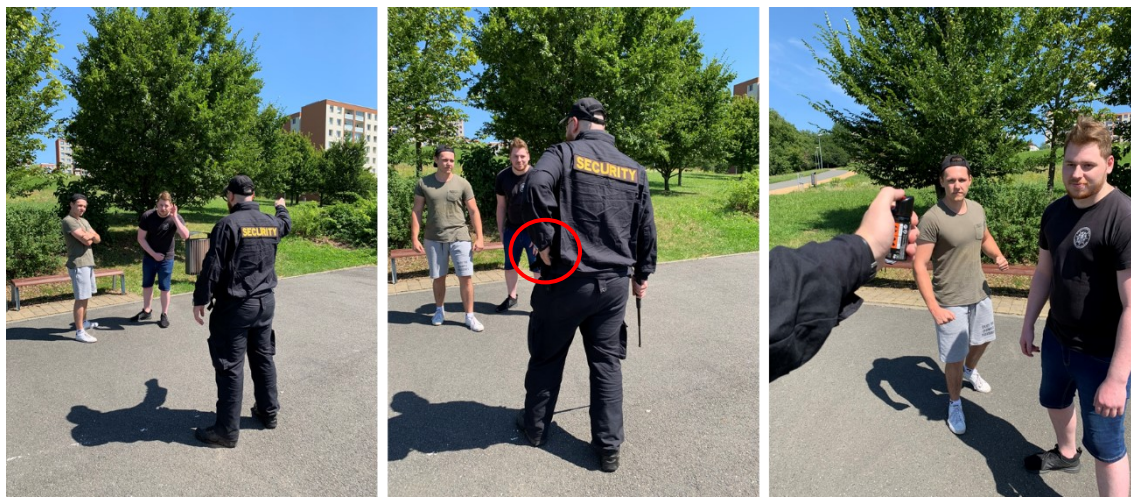

Obr. 43. Zpacifikování a zadržení

Strážný stále tlačí na krk útočnicka. Následně jeho pohyb směřuje směrem k zemi. Nyní je útočnick na zemi a nemůže se nijak bránit. Proto může dojít k jeho spoutání. Událost nahlásí na DPPC a poté vyčká do příjezdu PČR, která si útočnicka přebere. Po spoutání je možné útočnicka transportovat mimo soukromý pozemek.

5.4 Varianta 3 – obranný sprej

Poslední variantou je použití obranného spreje na obranu. Jedná se poměrně o rozšířený osobní OP mezi pracovníky KB. Použití je výhradně určeno ve venkovním prostoru. Při použití dokáže útočnicka na určitý čas oslepit. Tento čas využijeme k tomu, abychom se připravili na další útok. V případě, že je útočnick natolik oslepen stačí použít poutacích prostředků k zadržení a přivolání PČR. Následně bude popsána situace, kdy se dva muži nachází na soukromém pozemku. Jedná se o situaci, kdy podezřelý nespolupracuje a útočí.

Obr. 44. Vykázání dvojice mužů ze soukromého pozemku

Pachatelé nechtějí opustit soukromý pozemek. Nemají zájem se strážným komunikovat a ani nedbají jeho pokynů. Nepomohla ani hrozba použití donucovacích prostředků. Proto strážný vysune teleskopický obušek. Zároveň s tím si vytáhne obranný sprej. Udrhuje si bezpečnou vzdálenost, aby v případě útoku mohl rychle zasáhnout. Jeden z mužů začíná strážnému vyhrožovat a následně na něj zaútočí.

Obr. 45. Použití obranného spreje

Obranný sprej vyřadil útočníky na několik sekund, nejsou boje schopní. Strážný stále drží teleskopický obušek pro případ, že by jeden z útočníků chtěl ještě zaútočit. První z útočníků v černém triku již leží na zádech. Dostal navolňovací ránu, aby se otočil na záda. Poté již strážný provedl zadržení pomocí kovových pout.

Obr. 46. Zadržení pachatelů

Druhý z útočníků již taky částečně leží na břiše. Strážný mu ještě více pomohl, aby ho mohl stejně jako prvního zadržet. Protože strážný neměl u sebe další poutací prostředky. Nechal muže pouze ležet na zemi, jelikož už neútočil. Stále však zůstává strážný v obranném postoji s teleskopickým obuškem. Nyní celou událost ohlásí na DPPC a PČR.

Jelikož každý pracovník bezpečnostní agentury potřebuje rozdílné OP. Byly zvoleny dva nejčastější, podle informací z dotazníkového šetření. Správnou komunikací a volbou vhodných slov je možné vyřešit celou řadu situací. Protože ženy by mohly mít problém s použitím teleskopického obušku, byl zvolen kubotan, jako vhodnější řešení. Nelze jednoznačně říct, že se jedná o plnohodnotnou metodiku, ale pouze jakési minimum, které by měli znát pracovníci KB. Jedná se o obrazový materiál, který má ukázat možnost, jak se bránit v uvedených situacích. Pro správné používání těchto prostředků je zapotřebí navštívit specializované kurzy a nadále se vzdělávat v profesní obraně. Uvedené příklady se dají využít jak v profesní obraně, tak i v sebeobraně.

ZÁVĚR

Tato práce se zabývá tématem řešení obranné situace s využitím osobních obranných prostředků. Cílem bylo seznámit se s nejčastějšími obrannými situacemi, do kterých se může pracovník komerční bezpečnosti dostat.

Nejdříve je nutné si udělat jasno mezi rozdíly v profesní obraně a sebeobraně. Profesní obranu vykonává zaměstnanec, za účelem zisku. Při práci chrání zájmy někoho jiného, nejčastěji se jedná o strážného v obchodním domě nebo ostrahu na sportovních akcích. Naopak sebeobrana znamená, že chráníme sami sebe a své zájmy. V současnosti neexistuje žádná zákonná norma, která by definovala obranné prostředky. Různými právními předpisy je upravena pouze zbraň. Dále je vysvětleno právní prostředí, které se týká primárně NO, jelikož zdrojem útoku je člověk. Částečně zde patří KN, příkladem je útok zdivočelého zvířete (psa), tyto situace ale nejsou příliš časté. V první kapitole jsou zmíněny i chráněné zájmy.

Soukromá bezpečnostní služba je dalším z důležitých pojmů, které je nutné pro tuto práci znát. Pomocí portfolia bezpečnostních agentur, byly stanoveny nejčastější pracovní pozice v komerční bezpečnosti. Zde můžeme zařadit čtyři základní. Nejčastěji se jedná o strážného, ostrahu sportovních a kulturních akcí, osobního strážce nebo osádky přepravního vozidla. Každá ze zmíněných pozic se zaměřuje na jiný typ práce. S tím souvisí také hrozby, se kterými se pracovníci během své služby mohou setkat. Vystavují se ohrožení například při vyvedení člověka ze soukromého pozemku, přistižení pachatele při krádeži nebo vandalství. Pracovníci musí splňovat obecné a speciální požadavky, které se mohou pro jednotlivé profese lišit. Závěrem druhé kapitoly jsou zmíněny faktory, které mohou mít vliv na chování útočníka. Útok je většinou veden kvůli obohacení, závisti, duševní nemoci nebo bezvýhodné situaci, od útočníka.

Pracovníci KB mají podle svého zaměření přizpůsobenou výzbroj a výstroj. Pomocí názorných schémat jsou znázorněny rozdíly mezi zmíněnými pojmy. Následuje charakterizování jednotlivých osobních obranných a ochranných prostředků. Osobní obranné prostředky jsou rozděleny do několika kategorií, jedná se konkrétně o úderné, elektrické, chemické, palné a poutací. Mezi další prostředky k obraně řadíme pracovního psa, taktickou svítilnu a osobní alarm. Problémem je TASER, který v České republice může využívat jen PČR. Odborníci se však shodují, že je pro lidské tělo bezpečnější než například teleskopický obušek, protože nezanechává následky. Pokud by nebyl povolen pro civilní prostředí, tak alespoň pro prostředí komerční bezpečnosti. Závěrem kapitoly jsou zmíněny veřejně prezentované příklady

z médií, při kterých došlo k použití osobního obranného prostředku k sebeobraně v civilním prostředí, včetně popisu souvisejících problémů a mýtů. Pro úspěšné řešení obranné situace se doporučuje absolvovat kurz zaměřený na používání těchto prostředků.

Nejen lidé v civilním prostředí se dostávají do ohrožení, většinou se právě pracovníci v komerční bezpečnosti dostanou do situace, kdy se musí bránit. Proto jsou zde popsány veřejně prezentované příklady z médií, kdy musel pracovník bezpečnostní agentury použít obranný prostředek ke svojí obraně. Oba případy se týkají strážného v obchodním centru. Pro jiné profese se nepodařilo dohledat vhodný příklad. To je způsobeno díky tomu, že strážný nevyužil žádný obranný prostředek k zastavení útočníka, tedy pouze ho zneškodnil pomocí hmatů a chvatů nebo ho využil špatným způsobem. Těchto případů je v médiích poměrně hodně. Zmíněné případy negativně ovlivňují veřejné mínění o SBS. Pro získání informací od odborníků, byl použit dotazník, který byl rozeslán do bezpečnostních agentur. Po zpracování dat se podařilo zjistit, že téměř šedesát procent pracovníků používá při své práci obranné prostředky. Nejčastěji se využívá teleskopický obušek a obranný sprej. Problémem je však proškolení s těmito prostředky, které je poměrně malé. Více jak polovina pracovníků si myslí, že s nimi nejsou dostatečně proškoleni. Dalším problémem může být věk, který se u většiny z nich blíží k důchodovému věku. Mezi nejčastější obranné situace patří napadení podnapilou osobou. Ale také vyvedení osoby ze soukromého pozemku nebo sportovní akce.

Informace z dotazníkového šetření posloužily, jako podklad pro navržení metodiky úspěšného použití obranných prostředků v prostředí komerční bezpečnosti. Nebylo možné vytvořit návrh pro každý prostředek zvlášť, proto byly zvoleny dva nejčastější. Jedná se o obranný sprej a teleskopický obušek, ke kterému byl zvolen jako ekvivalent kubotan. Ten je určen hlavně pro ženy. Navržená metodika je pouze minimum, které by měl pracovník znát. Většinu situací lze vyřešit vhodně zvolenou komunikací s útočníkem, pokud toto nepomůže, následuje demonstrace síly. A až poté přichází použití prostředku k vyvedení nebo zadržení podezřelého. Specializované kurzy, které jsou zaměřené na obranu s obrannými prostředky, jsou vhodné nejen pro pracovníky komerční bezpečnosti, ale i pro lidi, kteří se chtějí umět v případě napadení bránit.

Věřím v přínos této práce, hlavně pro pracovníky bezpečnostních služeb, ale také pro širokou veřejnost a studenty. Vypracovaná metodika je pouze základní variantou pro nejčastější obranné situace. Metodiku by bylo možné rozšířit o další prostředky. Také by bylo možné se zaměřit na další profese v prostředí komerční bezpečnosti. Jelikož se nacházíme v době, kdy se každý může stát obětí napadení. Je nutné být připraven, a hlavně umět se bránit.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] Zákon č. 40/2009 Sb.: Zákon občanský zákoník, c2010-2020. *Zákony pro lidi* [online]. Zlín: AION CS [cit. 2020-02-16]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>
- [2] JÍLEK, Jindřich, c1999-2020. Vybrané aspekty limitů nutné obrany. *Epravo.cz* [online]. Praha: EPRAVO.CZ [cit. 2020-03-24]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/vybrane-aspekty-limitu-nutne-obrany-109625.html>
- [3] LUKÁŠ, Luděk, 2011. *Bezpečnostní technologie, systémy a management I*. Zlín: Radim Bačuvčík - VeRBuM. ISBN 978-80-87500-05-7.
- [4] Zákon č. 119/2002 Sb.: Zákon o střelných zbraních a střelivu, c2010-2020. *Zákony pro lidi* [online]. Zlín: AION CS [cit. 2020-03-24]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-119>
- [5] Zákon č. 141/1961 Sb.: Zákon o trestním řízení soudním (trestní řád), c2010-2020. *Zákony pro lidi* [online]. Zlín: AION CS [cit. 2020-02-17]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1961-141>
- [6] Zákon č. 89/2012 Sb.: Zákon občanský zákoník, c2010-2020. *Zákony pro lidi* [online]. Zlín: AION CS [cit. 2020-02-17]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89>
- [7] JUŘÍK, David, 2018. *Variabilita zadržení podezřelého v prostředí průmyslu komerční bezpečnosti* [online]. Zlín. Bakalářská práce. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta aplikované informatiky. Vedoucí práce Ing. Zdeněk Maláník, Ph.D.
- [8] FIEDLEROVÁ, Tereza, 2015. *Profesní obrana z pohledu trestního zákoníku*. Zlín. Bakalářská práce. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta aplikované informatiky. Vedoucí práce Ing. Dora Lapková, Ph.D.
- [9] HOLÍŠ, Josef, 2012. *Příprava pracovníka PKB na situace profesní obrany*. Zlín. Bakalářská práce. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta aplikované informatiky. Vedoucí práce Ing. Zdeněk Maláník, Ph.D.
- [10] LUKÁŠ, Luděk, 2012. *Bezpečnostní technologie, systémy a management II*. Zlín: Radim Bačuvčík - VeRBuM. ISBN 978-80-87500-19-4.

- [11] IVIČIČOVÁ, Aneta, 2017. *Osobní bezpečnost pracovníků průmyslu komerční bezpečnosti*. Zlín. Diplomová práce. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta aplikované informatiky. Vedoucí práce Ing. Zdeněk Maláník, Ph.D.
- [12] KAMENÍK, Jiří a František BRABEC, 2019. *Komerční bezpečnost*. 2. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 9788075983039.
- [13] *Mezinárodní konference, Bezpečnostní technologie, systémy a management: sborník mezinárodní konference*, 2008. Zlín: Univerzita Tomáše Bati. ISBN 978-80-7318-605-0.
- [14] DLOUHÝ, Martin, c2020. Zájem o pracovníky v bezpečnosti roste: jak se kvalifikovat? *Kvalitní výuka* [online]. [cit. 2020-03-24]. Dostupné z: <http://www.kvalitni-vyuka.cz/zajem-o-pracovniky-v-bezpecnosti-roste-jak-se-kvalifikovat/>
- [15] Bezpečnostní řešení pro sportovní a společenské akce, c2020. *TOPSECURITY* [online]. Praha [cit. 2020-03-24]. Dostupné z: <https://www.topsecurity.cz/sportovni-a-spolecenske-akce>
- [16] LAUCKÝ, Vladimír, 2007. *Technologie komerční bezpečnosti II*. 2. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. ISBN 9788073186319.
- [17] Osobní strážce. *Detachment* [online]. Brno [cit. 2020-03-24]. Dostupné z: <http://detachment.cz/sluzby/osobni-strazce/>
- [18] ŠTRUNC, Filip, 2011. *Metodika řešení základních situací profesní obrany v průmyslu komerční bezpečnosti*. Zlín. Diplomová práce. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta aplikované informatiky. Vedoucí práce Ing. Zdeněk Maláník, Ph.D.
- [19] Fyzická příprava a střelecká příprava bodyguarda, výcvik německého ovčáka. *Bodyguard HM* [online]. Praha [cit. 2020-03-25]. Dostupné z: <https://www.bodyguard-hm.com/veda/>
- [20] ZÝKA, Miroslav, 2007. *Použití palné zbraně v profesní obraně pracovníka komerční bezpečnosti*. Zlín. Diplomová práce. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta aplikované informatiky. Vedoucí práce Ing. Zdeněk Maláník, Ph.D.
- [21] MALÁNÍK, Zdeněk. Možnosti občanů čelit krizové situaci. In: *Krizové řízení a řešení krizových situací: Sborník příspěvků z konference*. Uherské Hradiště: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2017, 200 - 210. ISBN 978-80-7454-717-1. Dostupné také z: www.krizoverizeni-uh.cz. 14. - 15. září 2017 FLKŘ v Uherském Hradišti.

- [22] *ERPA SECURITY PRAGUE s.r.o.: Bezpečnostní služby, prodej bezpečnostních kufrů a zavazadel* [online]. Praha [cit. 2020-03-25]. Dostupné z: <http://www.erpa-security.cz/bezpecnostni-sluzby>
- [23] Elektrošok je bezpečnější než obušek. Policii však odrazuje drahý provoz taserů, c2020. *Lidovky.cz - zprávy z domova i ze světa* [online]. Praha: MAFRA [cit. 2020-07-03]. Dostupné z: <https://www.lidovky.cz/domov>
- [24] *Manuál převozu peněz a cenin* [online], 2007. Most [cit. 2020-03-25]. Dostupné z: <http://files.pfeifermarek.webnode.cz/200006586-3f40b403b0/dokument.pdf>
- [25] NÁCHODSKÝ, Zdeněk, 2006. *Nebojte se bránit*. Praha: Armex. ISBN 80-867-9543-8.
- [26] Oprávněné použití zbraně jako okolnost vylučující protiprávnost, c1999-2020. *Epravo.cz* [online]. Praha: EPRAVO [cit. 2020-05-13]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/opravnene-pouziti-zbrane-jako-okolnost-vylucujici-protipravnost-97347.html>
- [27] *BRANĚ SE - Prostředky osobní ochrany* [online], c2017-2020. Kopřivnice: TVZ LINE [cit. 2020-04-01]. Dostupné z: <https://www.branse.cz/>
- [28] *ESP - Euro Security Products* [online], c1992-2020. Praha: ESP Products [cit. 2020-04-01]. Dostupné z: <https://www.euro-security.info/cs/>
- [29] How a Taser Works, c2020. *IEEE Spectrum* [online]. [cit. 2020-04-02]. Dostupné z: <https://spectrum.ieee.org/consumer-electronics/gadgets/how-a-taser-works>
- [30] Jaký je rozdíl mezi paralyzérem a taserem, c2019. *SEVO.cz - sebeobrana* [online]. Jablonec nad Nisou [cit. 2020-04-02]. Dostupné z: <https://www.sevo.cz/blog/sebeobrana/paralyzer-na-dalku-taser>
- [31] *Army shop, outdoor shop a survival vybavení* [online], c2011-2020. Semily: Safety Agency [cit. 2020-08-05]. Dostupné z: <https://www.top-armyshop.cz/>
- [32] Ostraha se psem. *PRO Security* [online]. Praha [cit. 2020-04-03]. Dostupné z: <https://www.pro-security.cz/fyzicka-ostraha/psovod-ostraha-se-psem/>
- [33] *Argun - Výrobce balistických vest, protiúderových prostředků, přileb a přídatného pancéřování* [online], [2020]. Hradec Králové: CS Technologies [cit. 2020-04-03]. Dostupné z: <http://www.argun.cz/>

- [34] Partička mladých v parku brutálně napadla dva pracovníky ochranky, c2020. *Aktuálně.cz* [online]. Praha: Economia [cit. 2020-04-06]. Dostupné z: <https://video.aktualne.cz/z-domova/>
- [35] Střelba u Bondy centra, zasahovala i záchranka, [2020]. *Boleslavský deník* [online]. Mladá Boleslav: VLTAVA LABE MEDIA [cit. 2020-04-25]. Dostupné z: https://boleslavsky.denik.cz/zpravy_region
- [36] Učební opory: Sebeobrana, c2011. *Inovace SEBS a ASEBS* [online]. Brno: Fakulta sportovních studií Masarykovy univerzity [cit. 2020-06-30]. Dostupné z: <https://www.fsps.muni.cz/inovace-SEBS-ASEBS/>
- [37] Zbili ho proto, že je policista, c2020. *Policie České republiky* [online]. Praha: Policie ČR [cit. 2020-06-30]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/zbili-ho-proto-ze-je-policista.aspx>
- [38] *Krimi Plzeň* [online], [2020]. Plzeň: Krimi – Plzeň [cit. 2020-06-30]. Dostupné z: <https://www.krimi-plzen.cz/>
- [39] MADĚRA, Jakub, 2007. *Řešení sebeobránných situací*. Zlín. Bakalářská práce. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta aplikované informatiky. Vedoucí práce Ing. Zdeněk Maláník, Ph.D.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

TZ	Trestní zákoník
KB	Komerční bezpečnost
NO	Nutná obrana
KN	Krajní nouze
PČR	Policie České republiky
OP	Obranné prostředky
SBS	Soukromá bezpečnostní služba
FO	Fyzická osoba
DPPC	Dohledové a poplachové přijímací centrum

SEZNAM OBRÁZKŮ

<i>Obr. 1. Rozdíl mezi profesní obranou a sebeobranou [8]</i>	15
<i>Obr. 2. Strážný v obchodním domě [14]</i>	19
<i>Obr. 3. Ostraha na sportovní akci [15]</i>	21
<i>Obr. 4. Osobní strážce [17]</i>	22
<i>Obr. 5. Osádka přepravního vozidla [22]</i>	23
<i>Obr. 6. Důvody agrese [21]</i>	24
<i>Obr. 7. Rozdělení výzbroje [10]</i>	25
<i>Obr. 8. Rozdělení výstroje [10]</i>	26
<i>Obr. 9. Obušek PBS [28]</i>	27
<i>Obr. 10. Teleskopický obušek</i>	28
<i>Obr. 11. Tonfa [27]</i>	28
<i>Obr. 12. Kubotan v kombinaci s taktickým pérem [28]</i>	29
<i>Obr. 13. Elektrický paralyzér s popisem [28]</i>	30
<i>Obr. 14. TASER X26 [29]</i>	31
<i>Obr. 15. Obranný sprej JET a obranný gelový sprej [27]</i>	32
<i>Obr. 16. Kovová a textilní pouta [28]</i>	33
<i>Obr. 17. Expanzní zbraň (plynovka Ekol P29 9mm) [27]</i>	33
<i>Obr. 18. Psovod se psem [32]</i>	34
<i>Obr. 19. Obranný osobní alarm a taktická svítilna [31]</i>	35
<i>Obr. 20. Ochranné pomůcky [33]</i>	36
<i>Obr. 21. Proškolení v profesní obraně</i>	42
<i>Obr. 22. Délka praxe</i>	43
<i>Obr. 23. Rozdělení pracovních pozic</i>	44
<i>Obr. 24. Používání osobních obranných prostředků</i>	45
<i>Obr. 25. Osobní obranné prostředky</i>	45
<i>Obr. 26. Použití osobního obranného prostředku</i>	46
<i>Obr. 27. Obranné situace</i>	47
<i>Obr. 28. Četnost použití osobních obranných prostředků</i>	48
<i>Obr. 29. Proškolení v boji s osobním OP</i>	48
<i>Obr. 30. Věk respondenta</i>	49
<i>Obr. 31. Pohlaví respondenta</i>	50
<i>Obr. 32. Hlavní zranitelná místa [36]</i>	52

<i>Obr. 33. Vykázání člověka pracovníkem KB ze soukromého pozemku</i>	53
<i>Obr. 34. Pokus o vykázání člověka pracovníkem KB ze soukromého pozemku</i>	54
<i>Obr. 35. Příprava na odvedení pachatele</i>	55
<i>Obr. 36. Odvedení pomocí teleskopického obušku</i>	55
<i>Obr. 37. Útok pachatele na pracovníka bezpečnostní agentury</i>	56
<i>Obr. 38. Navolnění a zpacifikování útočnicka</i>	56
<i>Obr. 39. Zadržení pomocí teleskopického obušku</i>	57
<i>Obr. 40. Spoutání pomocí kovových pout</i>	57
<i>Obr. 41. Pokus o vyvedení ze soukromého pozemku</i>	58
<i>Obr. 42. Zneškodnění útočnicka</i>	58
<i>Obr. 43. Zpacifikování a zadržení</i>	59
<i>Obr. 44. Vykázání dvojice mužů ze soukromého pozemku</i>	60
<i>Obr. 45. Použití obranného spreje</i>	60
<i>Obr. 46. Zadržení pachatelů</i>	61

SEZNAM PŘÍLOH

P I DOTAZNÍK

PŘÍLOHA P I: DOTAZNÍK

Řešení obranné situace s využitím obránných prostředků

Dobrý den,

jsm studentem 3. ročníku bakalářského studia na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně. Touto cestou bych Vás chtěl požádat o vyplnění krátkého dotazníku, který je zaměřen na používání osobních obranných prostředků. Odpovědi, které uvedete do dotazníku jsou zcela anonymní a budou sloužit, jako podklad k vypracování praktické části mé bakalářské práce.

Předem Vám děkuji za strávený čas při vyplňování dotazníku.

*Povinné pole

Byl/a jste někdy proškolen/a v boji v profesní obraně?

- Ano
 Ne

Jak dlouho pracujete v bezpečnostní agentuře?

- Do 1 roku
 1–5 let
 5–10 let
 Více jak 10 let

Na jaké pracovní pozici pracujete? *

V případě možnosti jiná uveďte, o jakou pracovní pozici se jedná.

- Strážný/ vrátný
 Ostraha sportovních a kulturních akcí
 Osobní strážce
 Osádky přepravy finančních hotovostí a cenností
 Jiná: _____

Používáte při výkonu svého zaměstnání osobní obranný prostředek? *

- Ano
 Ne

Jaké osobní obranné prostředky používáte? *

V případě možnosti jiná uveďte, o jaký osobní obranný prostředek se jedná.

- Tonfu
 Teleskopický obušek

- Kubotan
- Elektrický paralyzér
- Obranný sprej
- Pouta
- Plynovou pistolí
- Psa
- Žádný
- Jiná: _____

Byl/a jste někdy v situaci, kdy bylo nutné využít osobní obranný prostředek? *

- Ano
- Ne

Krátce popište, o jakou situaci se jednalo? *

Například: přepadení, napadení podnapilou osobou, přichycení při krádeži, zadržení atd.

Jak často jste v praxi osobní obranný prostředek použil? *

- Každý den
- Jedenkrát týdně
- Jedenkrát měsíčně
- Sporadicky/ ojedinele

Myslíte, že jste důkladně proškolen v boji s osobním obranným prostředkem? *

- Ano
- Ne

Kolik je Vám let?

- 18–25 let
- 25–40 let
- 40–55 let
- Nad 55 let

Jste muž nebo žena?

- Muž
- Žena